

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2009

Julkaistu Helsingissä 31 päivänä joulukuuta 2009

N:o 1686—1693

SISÄLLYS

N:o		Sivu
1686	Laki aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä	7119
1687	Laki laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta	7144
1688	Laki merilain muuttamisesta	7157
1689	Laki laivaväen luetteloinnista annetun lain 6 §:n muuttamisesta	7161
1690	Laki ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteen muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain 2 §:n kumoamisesta	7162
1691	Laki aluksen lastiviivojen määräämisestä ja merkitsemisestä suoritettavasta maksusta annetun lain kumoamisesta	7163
1692	Laki kansainväliseen merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevaan vuoden 1978 yleissopimukseen tehtyjen muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja niiden soveltamisesta annetun lain 2 §:n kumoamisesta	7164
1693	Valtioneuvoston asetus rahapeliluvan maksullisuudesta ja maksujen suuruudesta	7165

N:o 1686

Laki

aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä

Annettu Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään aluksen teknisistä turvallisuusvaatimuksista, lastiviivasta, katsastuksesta, aluksenmittauksesta sekä aluksen turvallisesta käytöstä.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä tarkoitetaan:

1) *SOLAS-yleissopimuksella* ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta (SopS 11/1981) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

HE 250/2009
LiVM 26/2009
EV 228/2009

203—2009

2) *non-SOLAS-direktiivillä* matkustajalusten turvallisuussäännöistä ja -määräyksistä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/45/EY;

3) *MARPOL 73/78 -yleissopimuksella* alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvää vuoden 1978 pöytäkirjaa (SopS 51/1983) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

4) *Helsingin sopimuksella* vuoden 1992 Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelua koskevaa yleissopimusta (SopS 2/2000) ja sen liitteitä sekä niihin myöhemmin tehtyjä muutoksia;

5) *suurnopeusalussäännöstöllä* suurnopeusalusten kansainvälistä turvallisuussäännöstöä, joka sisältyy Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) meriturvallisuuskomitean 20 päivänä toukokuuta 1994 antamaan päätöslauselmaan MSC.36(63) (1994 HSC-koodi) sekä meriturvallisuuskomitean 5 päivänä joulukuuta 2000 antamaan päätöslauselmaan MSC.97(73) (2000 HSC-koodi) sekä niihin myöhemmin tehtyjä muutoksia;

6) *kalastusalusdirektiivillä* yhdenmukaistetun turvallisuusjärjestelmän luomisesta kalastusaluksille, joiden pituus on 24 metriä tai enemmän, annettua neuvoston direktiiviä 97/70/EY, sellaisena kuin se on muutettuna komission direktiiveillä 99/19/EY ja 2002/35/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2002/84/EY ja asetuksella (EY) N:o 219/2009;

7) *Torremolinoksen pöytäkirjalla* vuonna 1993 tehtyä pöytäkirjaa, joka liittyy vuonna 1977 tehtyyn kalastusalusten turvallisuutta koskevaan kansainväliseen yleissopimukseen ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

8) *erikoisalussäännöstöllä* erikoisalusten turvallisuussäännöstöjä, jotka sisältyvät IMO:n yleiskokouksen 17 päivänä marraskuuta 1983 antamaan päätöslauselmaan A.534(13) sekä meriturvallisuuskomitean 13 päivänä toukokuuta 2008 antamaan päätöslauselmaan MSC.266(84) sekä niihin myöhemmin tehtyjä muutoksia;

9) *luokituslaitosdirektiivillä* alusten tarkastamiseen ja katsastamiseen valtuutettuja laitoksia sekä merenkulun viranomaisien asiaan liittyviä toimia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista annettua neuvoston direktiiviä 94/57/EY, sellaisena kuin se on muutettuna komission direktiivillä 97/58/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiveillä 2001/105/EY ja 2002/84/EY;

10) *lastiviivayleissopimuksella* vuoden 1966 kansainvälistä lastiviivayleissopimusta (SopS 52/1968) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

11) *Itämeren lastiviivasopimuksella* Suomen tasavallan hallituksen ja Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton hallituksen välistä sopimusta Itämeren lastiviivoista (SopS 26/1988);

12) *aluksenmittausyleissopimuksella* vuoden 1969 kansainvälistä aluksenmittausyleissopimusta (SopS 31/1982);

13) *merityöyleissopimuksella* 94. Kansainvälisen merityökonferenssin vuonna 2006 hyväksymää merityötä koskevaa yleissopimusta;

14) *aluksella* veteen tukeutuvaa ja vesillä liikkumiseen tarkoitettua kulkuvälinettä tai laitetta;

15) *ammattiveneellä* alusta, jonka pituus on vähintään 2,5 metriä mutta alle 24 metriä, ja jota käytetään ammatin tai elinkeinon harjoittamiseen; ammattiveneitä voivat olla öljyntorjuntaveneet, uittoveneet, vesirakennustyömaalla käytettävät veneet ja muut yksityiset työveneet silloin kun niitä käytetään muussa kuin virkistyskäytössä; ammattiveneitä ovat myös poliisiveneet ja palokuntien veneet;

16) *erikoisaluksella* mekaanisesti omalla käyttövoimalla liikkuvaa alusta, joka kuljettaa miehistöön kuuluvien lisäksi enemmän kuin 12 erityistehtävissä aluksella toimivaa henkilöä ja jota käytetään tieteelliseen tutkimukseen, merihenkilöstön koulutukseen, kaapelinlaskuun, aluksiin ja muuhun omaisuuteen kohdistuvaan meripelastukseen tai muuhun vastaavaan erikoistarkoitukseen, ei kuitenkaan tavallisena matkustaja-aluksena käytettävää alusta;

17) *huviveneellä* tyypistä tai kuljetusko-
neistosta riippumatta urheiluun tai vapaa-ajan viettoon tarkoitettua venettä, jonka rungon pituus sovellettavien yhdenmukaistettujen standardien mukaan mitattuna on vähintään 2,5 ja enintään 24 metriä; huviveneellä ei

tarkoiteta miehitettynä tai miehittämättömänä vuokralle tarjottavaa alusta;

18) *kalastusaluksella* alusta, joka on varustettu tai jota käytetään kalojen tai vesien muiden elollisten luonnonvarojen pyyntiin kaupallisessa tarkoituksessa;

19) *matkustaja-aluksella* kauppamerenkulkuun käytettävää alusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa; matkustajalla tarkoitetaan jokaista muuta henkilöä kuin aluksen päällikköä ja laivaväkeen kuuluvaa tai muuta missä ominaisuudessa tahansa alukseen toimeen otettua tai siinä aluksen lukuun työskentelevää henkilöä taikka alle vuoden ikäistä lasta;

20) *ro-ro-matkustaja-aluksella* alusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa ja jossa on non-SOLAS-direktiivin liitteessä I olevassa II-2/A/2 säännössä määriteltyjä ro-ro-lastitiloja tai erityistiloja;

21) *suurnopeusaluksella* SOLAS -yleissopimuksen liitteen X luvun 1 säännössä määriteltyä suurnopeusalusta;

22) *suurnopeusmatkustaja-aluksella* SOLAS-yleissopimuksen liitteen X luvun 1 säännössä määriteltyä suurnopeusalusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa; suurnopeusmatkustaja-aluksena ei pidetä kotimaan matkoja merialueilla liikennöiviä 38 kohdassa tarkoitettuja B-, C- tai D-luokan matkustaja-aluksia, kun niiden suunnitteluvesiviivaa vastaava uppoama on alle 500 kuutiometriä, ja niiden maksiminopeus, sellaisena kuin se on määriteltynä suurnopeusalus-säännösten 1.4.30 kohdassa, on pienempi kuin 20 solmua;

23) *proomulla* alusta, jolla ei ole omaa kuljetuskoneistoa; proomulla tarkoitetaan myös asumiskäyttöön tai ravintolakäyttöön tarkoitettua alusta, joka ei ole konealus;

24) *vuokraveneellä* eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain (621/2005) soveltamisalaan kuuluvaa, huvikäyttöön vuokralle miehitettynä tai miehittämättömänä tarjottavaa alusta, joka kuljettaa muussa kuin säännöllisessä liikenteessä enintään 12 matkustajaa; vuokraveneellä ei tarkoiteta vesiskootteria;

25) *lastialuksella* muita kuin 15—24 kohdassa määriteltyjä aluksia;

26) *säiliöaluksella* lastialusta, jonka lastiti-

lat on rakennettu tai soveltuvat pääasiassa nestemäisen lastin kuljettamiseen irtolastina;

27) *aluksen pituudella* 96 prosenttia kokonaispituudesta vesiviivalla, joka on 85 prosentin korkeudella pienimmästä mallisivukorkeudesta mitattuna kölin yläreunasta, tai pituutta keulan etureunasta peräsintukin keskipisteeseen samalla vesiviivalla, jos tämä mitta on suurempi; aluksissa, joiden köli on suunniteltu kaltevaksi, tämä pituus mitataan vesiviivalla, joka on suunnitellun vesiviivan suuntainen; alle 12 metriä pitkän aluksen pituus on kuitenkin sen suurin pituus;

28) *bruttovetoisuudella* aluksen mittakirjassa ilmoitettua bruttovetoisuutta, joka on määritetty käyttäen aluksenmittausyleissopimuksen liitteessä I olevaa kaavaa; puskijan ja proomun muodostaman kiinteän yhdistelmän bruttovetoisuus on näiden yhteenlaskettu bruttovetoisuus;

29) *nettovetoisuudella* aluksen mittakirjassa ilmoitettua nettovetoisuutta, joka on määritetty käyttäen aluksenmittausyleissopimuksen liitteessä I olevaa kaavaa; puskijan ja proomun muodostaman kiinteän yhdistelmän nettovetoisuus on näiden yhteenlaskettu nettovetoisuus;

30) *kansainvälisellä lastimerkillä* lastiviivayleissopimuksen mukaista lastimerkkiä;

31) *Itämeren lastimerkillä* Itämeren lastiviivasopimuksen mukaista lastimerkkiä;

32) *kalastusalusten luokilla* luokkia I, II ja III siten, että luokkaan I kuuluvat alukset, joiden pituus on alle 15 metriä, luokkaan II alukset, joiden pituus on vähintään 15 metriä mutta alle 24 metriä ja luokkaan III alukset, joiden pituus on vähintään 24 metriä;

33) *säännöllisellä liikenteellä* liikennettä ennalta määrättyjen aikataulujen tai reittien mukaisesti;

34) *kansainvälisellä liikenteellä* liikennettä ulkomaan satamien tai Suomen ja ulkomaan satamien välillä; kansainvälinen liikenne jaetaan neljään liikennealueeseen seuraavasti:

a) *itämerenliikenne* on liikennettä kotimaanliikennealueen ulkopuolella Itämerellä mukaan lukien Suomenlahti ja Pohjanlahti sekä rajanaan Pohjanmereen Tanskan ja Ruotsin välillä Skagenin leveyspiiri 57° 44,8' pohjoista leveyttä;

b) *lähiliikenne* on liikennettä itämerenlii-

kennealueen ulkopuolella Pohjanmerellä sekä siihen liittyvillä vesillä, ei kuitenkaan kauempana kuin 12° läntistä pituutta eikä etelämpänä kuin 48° pohjoista leveyttä eikä pohjoisempänä kuin 64° pohjoista leveyttä;

c) *euroopanliikenne* on liikennettä lähiliikennealueen ulkopuolella, ei kuitenkaan lähempänä kuin 12° läntistä pituutta eikä etelämpänä kuin 30° pohjoista leveyttä eikä idempänä kuin 45° itäistä pituutta;

d) *kaukoliikenne* on liikennettä lähiliikennealueen ja euroopanliikennealueen ulkopuolella;

35) *kansainvälisellä matkalla* merimatkaa Suomen satamasta Suomen ulkopuolella olevaan satamaan tai päinvastoin;

36) *kotimaanliikenteellä* liikennettä kotimaan satamien välillä; kotimaanliikenteeseen rinnastetaan liikenne Saimaan kanavan ja siihen välittömästi liittyvien Venäjän vesialueiden kautta Viipuriin sekä liikenne Vihreojn ja Viipurin välillä; kotimaanliikenne jaetaan kolmeen liikennealueeseen seuraavasti:

a) *liikennealue I* käsittää joet, kanavat, satamat, järvet sekä sellaiset sisäsaaristoalueet, jotka eivät ole välittömästi alttiina aavalta mereltä tulevalle merenkäynnille samoin kuin lyhyet suojaamattomat väyläosuudet sisäsaaristossa;

b) *liikennealue II* käsittää ulkosaariston ja sellaiset saaristoalueet, jotka ovat välittömästi alttiina aavalta mereltä tulevalle merenkäynnille;

c) *liikennealue III* käsittää avomerialueet kotimaanliikenteessä;

37) *kotimaan matkalla* matkaa Suomen merialueella suomalaisesta satamasta toiseen tai samaan suomalaiseen satamaan;

38) *matkustaja-alusten luokilla* non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvan matkustaja-aluksen liikennöimän merialueen mukaisesti määräytyviä matkustaja-alusluokkia:

a) *A-luokan matkustaja-aluksella* kotimaan matkoilla liikennöivää matkustaja-alusta, joka saa liikennöidä myös B-, C- ja D-luokkien ulkopuolella;

b) *B-luokan matkustaja-aluksella* matkustaja-alusta, joka liikennöi, paitsi C- ja D-luokkien alueilla, kotimaan matkoilla, joilla aluksen suurin etäisyys ei missään vaiheessa

ole suurempi kuin 20 meripeninkulmaa rantaviivasta, jossa haaksirikkoutuneet pääsevät maihin, keskimääräisen vuoroveden korkeuden mukaisesti laskettuna;

c) *C-luokan matkustaja-aluksella* matkustaja-alusta, joka liikennöi, paitsi D-luokan alueella, kotimaan matkoilla sellaisilla merialueilla, joilla 2,5 metriä ylittävän merkitsevän aallonkorkeuden todennäköisyys on pienempi kuin 10 prosenttia yhden vuoden aikana ympärivuotisessa liikennöinnissä, tai tiettyinä rajoitettuna vuodenaikana yksinomaan kyseisenä vuodenaikana tapahtuvassa liikennöinnissä, ja joilla aluksen etäisyys ei missään vaiheessa ole suurempi kuin 15 meripeninkulmaa suojapaikasta eikä suurempi kuin 5 meripeninkulmaa rantaviivasta, jossa haaksirikkoutuneet pääsevät maihin, keskimääräisen vuoroveden korkeuden mukaisesti laskettuna;

d) *D-luokan matkustaja-aluksella* matkustaja-alusta, joka liikennöi kotimaan matkoilla ainoastaan sellaisilla merialueilla, joilla 1,5 metriä ylittävän merkitsevän aallonkorkeuden todennäköisyys on pienempi kuin 10 prosenttia yhden vuoden aikana ympärivuotisessa toiminnassa, tai tiettyinä rajoitettuna vuodenaikana yksinomaan kyseisenä vuodenaikana tapahtuvassa liikennöinnissä, ja joilla aluksen etäisyys ei missään vaiheessa ole suurempi kuin 6 meripeninkulmaa suojapaikasta eikä suurempi kuin 3 meripeninkulmaa rantaviivasta, jossa haaksirikkoutuneet pääsevät maihin, keskimääräisen vuoroveden korkeuden mukaisesti laskettuna;

39) *pyyntialueella I* järviä sekä sisä- ja ulkosaaristoa Suomen sisäisten aluevesien ulkorajaan asti, *pyyntialueella II* avomerialueita Suomenlahdella, Pohjois-Itämerellä ja Pohjanlahdella leveyspiirin 59 00 P pohjoispuolella sekä *pyyntialueella III* muita merialueita Itämerellä rajanaan Pohjanmereen Tanskan ja Ruotsin välillä Skagenin leveyspiiri 57 44,8 P;

40) *talviliikenteellä* kulkua murretussa jääuomassa tai syöksyjä ottamalla kiintojäätissä;

41) *hyväksytyllä luokituslaitoksella* luokituslaitosdirektiivin 4 artiklan mukaisesti hyväksyttyä laitosta;

42) *laivanisännällä* sellaista aluksen omis-

tajaa tai koko aluksen vuokraajaa, joka joko yksinään tai yhdessä toisten henkilöiden kanssa käyttää tosiasiallista määräämisvaltaa alusturvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä; laivanisäntään rinnastetaan tässä laissa sellainen henkilö, joka sopimuksen perusteella tai muutoin tosiasiallisesti hoitaa aluksen alusturvallisuuteen liittyviä kysymyksiä.

3 §

Lain soveltamisalaan kuuluvat alukset

Tätä lakia sovelletaan suomalaiseen alukseen Suomen vesialueella ja Suomen vesialueen ulkopuolella sekä ulkomaiseen alukseen Suomen vesialueella sen mukaan kuin jäljempänä säädetään.

Tätä lakia sovelletaan suomalaiseen kalastusalukseen, jonka pituus on vähintään 10 metriä. Kotimaanliikenteen liikennealueella I lakia sovelletaan kuitenkin vain sellaiseen kalastusalukseen, jonka pituus on vähintään 12 metriä. Lisäksi lakia sovelletaan kalastusalusten luokkaan III kuuluvaan ulkomaiseen kalastusalukseen, jota käytetään pyyntiin Suomen aluevesillä tai joka purkaa saaliinsa Suomen satamassa.

Tätä lakia ei sovelleta huviveneeseen.

Tätä lakia ei sovelleta seuraaviin aluksiin, jos ne katsastetaan asianmukaisessa muussa katsastusjärjestelmässä:

1) puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen alukseen, jota ei säännöllisesti käytetä yleisessä liikenteessä matkustajien tai lastin kuljettamiseen; eikä

2) alukseen, jota käytetään sellaisessa vapaaehtoisessa meripelastustoiminnassa, joka ei ole kaupallista toimintaa.

4 §

Viittaukset muuhun lainsäädäntöön

Alusturvallisuuden valvonnasta annetussa laissa (370/1995) säädetään alusturvallisuutta koskevien säännösten ja määräysten noudattamisen valvonnasta.

Eräiden irtolastialusten turvallisesta lastaamisesta ja lastin purkamisesta annetussa laissa (1206/2004) säädetään turvallisen las-

taamisen ja lastinpurkamisen yhdenmukaisteista edellytyksistä ja menettelyistä.

Painelaitelaissa (869/1999) säädetään turvallisuuden varmistamisesta ja valvontaviranomaisen tehtävistä alusten painelaitteiden osalta.

Tässä laissa säädetyn lisäksi alusten sähkölaitteista säädetään sähköturvallisuuslaissa (410/1996).

Aluksista aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä annetussa laissa (300/1979) säädetään siitä, mitä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi on noudatettava.

Vesiliikennelaissa (463/1996) säädetään kauppamerenkulkuun käytettäviä aluksia ja huviveneitä koskevista vaatimuksista siltä osin kuin niistä ei säännellä muualla laissa.

Eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetussa laissa säädetään ihmisten turvallisuuden ja terveyden sekä omaisuuden ja ympäristön suojelusta huviveneiden, vesiskoottereiden ja niiden varusteiden vaarallisilta ominaisuuksilta sekä huviveneiden ja vesiskoottereiden moottoreiden pakokaasu- ja melupäästöiltä.

5 §

Alusta koskevat yleiset turvallisuusvaatimukset

Merenkulkuun käytettävän aluksen on oltava niin suunniteltu, rakennettu, varustettu ja lastattu tai sellaisessa painolastissa ja sellaisin vaadittavin tarvikkein varustettu sekä muutoinkin sellainen, että ihmishenki, omaisuus ja ympäristö voidaan katsoa turvatuiksi ottaen huomioon sekä kulkuveden laatu että liikenne, johon alusta käytetään.

2 luku

SOLAS-yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvan aluksen turvallisuusvaatimukset

6 §

Yleiset tekniset turvallisuusvaatimukset

SOLAS-yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvan aluksen on täytettävä sopimuksessa

sille asetetut rakenteita ja varusteita sekä niiden järjestelyjä koskevat vaatimukset. Alusta käytettäessä on noudatettava SOLAS-yleissopimuksessa asetettuja toiminnallisia vaatimuksia alusturvallisuuden varmistamiseksi.

SOLAS-yleissopimuksen soveltamisalaa kuuluvan aluksen on täytettävä SOLAS-yleissopimukseen liittyvien säännösten velvoittavat määräykset, jotka koskevat alusten rakenteita, varusteita ja niiden järjestelyjä.

Sen lisäksi, mitä SOLAS-yleissopimuksessa määrätään, sopimuksen soveltamisalaa kuuluvan aluksen on oltava hyväksytyen luokituslaitoksen laatimien aluksen runkoa, koneistoa sekä sähkö- ja automatiikkalaitteita koskevien sääntöjen tai vastaavina pidettävien Liikenteen turvallisuusviraston määräysten mukainen.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi alusturvallisuuden kannalta riittävän tason varmistamiseksi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä SOLAS-yleissopimuksessa asetetuista teknisistä ja toiminnallisista vaatimuksista soveltaen ensisijaisesti IMO:n ohjeita ja suosituksia sekä hyväksyä SOLAS-yleissopimuksen mukaisia turvallisuusrakenteita, turvallisuusjärjestelmiä ja turvallisuusvarusteita.

7 §

Vapautukset

Liikenteen turvallisuusvirasto voi vapauttaa aluksen, jota ei tavallisesti käytetä kansainvälisessä liikenteessä mutta joka poikkeuksellisesti joutuu tekemään kansainvälisen matkan, SOLAS-yleissopimuksen määräyksistä, jos alus täyttää ne turvallisuusvaatimukset, jotka ovat riittävät, kun otetaan huomioon aiotun matkan pituus ja luonne sekä kulkuvesi.

Lisäksi Liikenteen turvallisuusvirasto voi myöntää SOLAS-yleissopimuksen mukaisin edellytyksin sellaiselle alukselle, jonka rakenteessa on uudenlaisia osia, vapautuksen aluksen turvalliseen navigointiin liittyvistä laitevaatimuksista, jos niiden soveltaminen vakavasti vaikeuttaisi tällaisten osien kehittämistä ja niiden asentamista käyttöön kansainvälisessä liikenteessä oleviin aluksiin.

8 §

Samanarvoisuudet

Liikenteen turvallisuusvirasto voi sallia muun kuin SOLAS-yleissopimuksessa edellytetyn laitteen, välineen tai kojeen asentamisen alukseen, muun kuin mainitussa sopimuksessa edellytetyn aineen käyttämisen aluksessa tai muun kuin mainitussa sopimuksessa edellytetyn järjestelyn soveltamisen aluksessa, jos Liikenteen turvallisuusvirasto suoritettujen kokeiden perusteella tai muulla tavoin on todennut, että laite, väline, koje, aine tai erityinen järjestely on vähintään yhtä tehokas kuin SOLAS-yleissopimuksessa vaadittu.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi päättää SOLAS-yleissopimuksen mukaisin edellytyksin, että alukseen liittyvä laite, väline, koje, aine tai erityinen järjestely voidaan yksittäistapauksessa korvata muulla kuin SOLAS-yleissopimuksessa määrättyllä tavalla.

9 §

Vapautukset teknisistä turvallisuusvaatimuksista

Liikenteen turvallisuusvirasto voi vapauttaa yksittäisen aluksen tai alusluokan SOLAS-yleissopimuksessa määrättyissä tapauksissa aluksen tai alusluokan rakenteille, varusteille tai niiden järjestelyille asetetuista vaatimuksista SOLAS-yleissopimuksessa määrättyillä edellytyksillä.

10 §

Aluksen turvallisuusjärjestelyjen vaihtoehtojen toteuttamistapa

Liikenteen turvallisuusvirasto voi hyväksyä, että yksittäisen aluksen turvallisuusjärjestelyt toteutetaan SOLAS-yleissopimuksen määräyksiin verrattuna vaihtoehtoisella tavalla, jos tällä tavoin saavutetaan ainakin vastaava turvallisuustaso kuin SOLAS-yleissopimuksen sääntöjä noudatettaessa saavutettaisiin.

11 §

Navigoinnin turvallisuusvaatimuksia koskevat poikkeukset, vapautukset ja samanarvoisuudet

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa määräykset SOLAS-yleissopimuksen liitteen V luvun mukaisesti siitä, miltä osin aluksiin, joiden bruttovetoisuus on alle 150, ja sellaisiin aluksiin, joiden bruttovetoisuus on alle 500 ja, jotka liikennöivät yksinomaan Suomessa suojaisilla rannikkovesillä tai sisävesiliikenteessä, sovelletaan SOLAS-yleissopimuksen liitteen V luvun sääntöjä 15—28. Liikenteen turvallisuusvirasto antaa määräykset myös siitä, miltä osin SOLAS-yleissopimuksen liitteen V luvun sääntöjä sovelletaan kotimaanliikenteen aluksiin.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa määräyksiä SOLAS-yleissopimuksen liitteen V luvun mukaisesti yleisestä poikkeuksesta navigointilaitteistoja koskevista vaatimuksista aluksille, joilla ei ole mekaanista kuljetuskoneistoa.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi myöntää SOLAS-yleissopimuksen liitteen V luvun mukaisen osittaisen tai ehdollisen vapautuksen navigoinnin turvallisuusvaatimuksista tai samanarvoisuuden, kun alusta käytetään matkalla, jolla aluksen suurin etäisyys rannikosta, matkan pituus ja luonne, tavallisten merenkulun vaarojen puuttuminen ja muut turvallisuuteen vaikuttavat seikat ovat sellaiset, että SOLAS-yleissopimuksen täysimääräinen soveltaminen on epämielekäästä tai tarpeetonta. Liikenteen turvallisuusviraston on tällöin otettava huomioon vapautusten ja samanarvoisuuksien mahdolliset vaikutukset muiden alusten turvallisuuteen.

12 §

Suurnopeusaluksen liikennöintilupa

Laivanisännän tai hänen edustajansa on haittava suurnopeusalukselle SOLAS-yleissopimuksessa tarkoitettun suurnopeusalussäännösten mukainen liikennöintilupa.

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää ja tarvittaessa peruuttaa suurnopeusalussäännösten mukaisen suurnopeusaluksen liikennöintiluvan säännösten mukaisilla perusteilla.

13 §

Ilmoitukset IMO:lle

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava IMO:lle myöntämästään 7 §:n 2 momentin mukaisesta vapautuksesta, hyväksymästään 10 §:n mukaisesta vaihtoehtoisesta toteuttamistavasta sekä myöntämästään 11 §:n 3 momentin mukaisesta osittaisesta tai ehdollisesta vapautuksesta tai samanarvoisuudesta.

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava IMO:lle 8 §:n 1 momentissa tarkoitettua samanarvoisuutta koskevista päätöksistä sekä toimitettava selostus tehdyistä tutkimuksista.

3 luku

Non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvan kotimaan matkoilla liikennöivän matkustaja-aluksen turvallisuusvaatimukset

14 §

Matkustaja-alusten luokat

Non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvat matkustaja-alukset jaetaan A-, B-, C- ja D-luokkaan non-SOLAS-direktiivin mukaisesti sen merialueen perusteella, jolla ne liikennöivät.

Liikenteen turvallisuusvirasto määrää tarkemmin 1 momentissa tarkoitettujen merialueiden rajat.

Radioliikennettä koskevia säännöksiä ja määräyksiä sovellettaessa merialueet määritellään SOLAS-yleissopimuksen liitteen IV luvun määräysten mukaisesti.

15 §

Yleiset tekniset turvallisuusvaatimukset

Non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvan matkustaja-aluksen on täytettävä non-SOLAS-direktiivissä kyseisessä matkustaja-alusluokassa sille asetetut tekniset turvallisuusvaatimukset.

Sen lisäksi, mitä non-SOLAS-direktiivissä säädetään, direktiivin soveltamisalaan kuuluvan aluksen on oltava hyväksytyyn luokitus-

laitoksen laatimien aluksen runkoa, koneistoa sekä sähkö- ja automatiikkalaitteita koskevien sääntöjen tai vastaavina pidettävien Liikenteen turvallisuusviraston määräysten mukainen.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa non-SOLAS-direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarkemmat määräykset aluksen teknisestä turvallisuudesta.

16 §

Lisäturvallisuusvaatimukset

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa alusturvallisuuden kannalta riittävän tason varmistamiseksi tarkempia teknisiä määräyksiä non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvien matkustaja-alusten teknistä turvallisuutta koskevista seikoista, jos direktiivin mukaisia turvallisuusvaatimuksia on tarpeen parantaa ilmasto- ja sääolosuhteiden tai muiden erityisten paikallisten olosuhteiden vuoksi.

17 §

Samanarvoisuudet

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa määräyksiä, joilla sallitaan non-SOLAS-direktiivin liitteen I sääntöjä vastaavien sääntöjen soveltaminen, jos vastaavat säännöt ovat vähintään yhtä tehokkaita kuin liitteen I säännöt.

18 §

Vapautukset

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä, joilla vapautetaan non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvat matkustaja-alukset tietyistä direktiivin mukaisista erityisvaatimuksista, kun ne liikennöivät kotimaan matkoilla.

Liikenteen turvallisuusviraston on asetettava vapautukselle non-SOLAS-direktiivin mukaiset toiminnalliset vaatimukset, joilla varmistetaan, että aluksen turvallisuustaso ei heikkene.

19 §

Suurnopeusmatkustaja-aluksen liikennöintilupa

Laivanisännän tai hänen edustajansa on haettava suurnopeusmatkustaja-alukselle non-SOLAS-direktiivissä tarkoitetun suurnopeusalussäännösten mukainen liikennöintilupa.

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää ja tarvittaessa peruuttaa non-SOLAS-direktiivissä tarkoitetun suurnopeusalussäännösten mukaisen suurnopeusmatkustaja-aluksen liikennöintiluvan säännösten mukaisilla perusteilla.

20 §

Ilmoitukset komissiolle

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava 16—18 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä välittömästi Euroopan yhteisöjen komissiolle.

4 luku

Kalastusaluksen, erikoisaluksen ja muun aluksen turvallisuusvaatimukset sekä ro-ro-aluksen keulaporttia koskeva erityisvaatimus

21 §

Kalastusalusdirektiivin soveltamisalaan kuuluva kalastusalus

Kalastusalusdirektiivin soveltamisalaan kuuluvan kalastusaluksen on täytettävä kalastusalusdirektiivissä kyseiselle alukselle asetetut tekniset turvallisuusvaatimukset. Aluksen on myös täytettävä Torremolinoksen pöytäkirjan vaatimukset siten kuin kalastusalusdirektiivissä säädetään.

Sen lisäksi, mitä kalastusalusdirektiivissä säädetään, kalastusaluksen rungon, pää- ja apukoneiston sekä sähkö- ja automatiikkalaitteistojen suunnittelun, rakentamisen ja huollon standardeina on käytettävä hyväksytyt

laitoksen luokitusta varten määrittelemiä tai Liikenteen turvallisuusviraston antamia vastaavia määräyksiä.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa kalastusalusdirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarkemmat määräykset kalastusaluksen teknisestä turvallisuudesta.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi erityisistä syistä yksittäistapauksissa myöntää poikkeuksia kalastusalusdirektiivin vaatimuksista, jos poikkeus ei heikennä alusturvallisuutta.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi päättää kalastusalusdirektiivin mukaisin edellytyksin, että laitetta, välinettä, kojetta, ainetta tai erityisiä järjestelyjä voidaan yksittäistapauksessa pitää samanarvoisena kuin kalastusalusdirektiivissä muuten edellytetään.

22 §

Erikoisuus

Erikoisuuslauseen soveltamisalaan kuuluvan erikoisuusluksen on täytettävä tässä säännöksessä kyseiselle alukselle asetetut tekniset turvallisuusvaatimukset.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi alusturvallisuuden kannalta riittävän tason varmistamiseksi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä erikoisuusluksille asetettavista teknisistä vaatimuksista IMO:n ohjeiden ja suositusten mukaisesti.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen erikoisuuslauseen määräyksistä, jos kyse on yksittäisestä matkasta suojaisilla rannikkoveillä ja alus täyttää ne turvallisuusvaatimukset, jotka ovat riittävät, kun otetaan huomioon aiotun matkan pituus ja luonne sekä kulkuvesi.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi vapauttaa erikoisuuslauseen määräyksistä aluksen, jota ei tavallisesti käytetä erikoisuusaluksena, mutta joka poikkeuksellisesti tekee matkan erikoisuusaluksena, jos alus täyttää ne turvallisuusvaatimukset, jotka ovat riittävät, kun otetaan huomioon aiotun matkan pituus ja luonne sekä kulkuvesi.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi päättää erikoisuuslauseen mukaisin edellytyksin, että laitetta, välinettä, kojetta, ainetta tai eri-

tyisiä järjestelyjä voidaan yksittäistapauksessa pitää samanarvoisena kuin erikoisuuslauseen säännöksessä muuten edellytetään.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa määräykset siitä, miten erikoisuuslauseen säännöstöä sovelletaan erikoisuusluksiin, joiden bruttovetoisuus on alle 500.

23 §

Muut alukset

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa muille kuin 21 ja 22 §:ssä tarkoitetuille aluksille tarkempia teknisiä määräyksiä 5 §:ssä säädettyjen yleisten turvallisuusvaatimusten täyttämiseksi ja alusturvallisuuden kannalta riittävän tason varmistamiseksi. Määräykset voivat koskea aluksen:

- 1) rakennetta ja varusteita;
- 2) vakavuutta;
- 3) pää- ja apukoneistoa, laitteita sekä järjestelmiä;
- 4) merenkulkulaitteita ja -varusteita;
- 5) kulkuvaloja sekä viestintä- ja merkinantolaitteita;
- 6) radiolaitteita;
- 7) paloturvallisuutta;
- 8) hengenpelastuslaitteita;
- 9) sähköasennuksia ja -laitteita;
- 10) muita vastaavia teknisiä seikkoja.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi erityisistä syistä yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen 1 momentissa tarkoitetuista määräyksistä, jos alusturvallisuus ei olennaisesti heikkene.

24 §

Ro-ro-aluksen keulaportin erityisvaatimus

Suomalaisen ro-ro-aluksen ja sellaisen ulkomaisen ro-ro-matkustaja-aluksen, joka harjoittaa säännöllistä liikennettä Suomen satamasta tai Suomen satamaan, autokannelle johtavan keula-ajorampin on oltava rakenteeltaan ja järjestelyiltään sellainen, ettei keulalaidoitusportin rikkoutuminen tai irtoaminen vaurioita sitä.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä keula-ajorampin rakenteesta ja järjestelyistä.

5 luku

Aluksen lastiviiva

25 §

Aluksen lastiviivan ja varalaidan tarkoitus

Aluksen lastiviivan ja varalaidan tarkoitukseksi on määrittää se enimmäissyvyys, johon alus saadaan lastata.

26 §

Alukset, joihin luvun säännöksiä ei sovelleta

Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta 3 §:n 3 momentissa mainittuihin aluksiin, kotimaanliikenteessä käytettävään kalastusalukseen eikä miehittämättömään proomuun, lukuun ottamatta työntävään alukseen kiinteästi kytkettävää proomua.

27 §

Kansainvälisessä liikenteessä oleva alus

Kansainvälisessä liikenteessä olevan aluksen on täytettävä lastiviivayleissopimuksen tai Itämeren lastiviivasopimuksen määräykset.

Aluksella on oltava kansainvälinen lastimerkki ja lastiviivakirja, Itämeren lastimerkki ja lastiviivakirja tai kansainvälinen lastiviivavapautuskirja siten kuin lastiviivayleissopimuksessa tai Itämeren lastiviivasopimuksessa määrätään.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä lastiviivayleissopimuksen ja Itämeren lastiviivasopimuksen täytäntöönpanemiseksi.

28 §

Kotimaanliikenteessä oleva alus

Non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvan kotimaanliikenteessä olevan matkustaja-aluksen on täytettävä non-SOLAS-direktiivissä asetetut lastiviivavaatimukset.

Muulla kuin 1 momentissa tarkoitetulla kotimaanliikenteessä olevalla aluksella, jonka pituus on vähintään 24 metriä, on oltava kotimaanliikenteen lastimerkki ja kansallinen lastiviivakirja osoittamassa se enimmäissyvyys, johon alus saadaan lastata. Jos aluksella on kansainvälinen lastimerkki ja lastiviivakirja tai Itämeren lastimerkki ja lastiviivakirja, ei erillistä kotimaanliikenteen lastimerkkiä ja kansallista lastiviivakirjaa tarvita.

Muulla kuin 1 momentissa tarkoitetulla kotimaanliikenteessä olevalla aluksella, jonka pituus on yli 15 metriä, mutta alle 24 metriä, on oltava kulkuveden laatu huomioon ottaen turvallinen varalaita. Liikenteen turvallisuusvirasto voi tarvittaessa määrätä tässä momentissa tarkoitettulle alukselle kotimaanliikenteen lastimerkin ja antaa kansallisen lastiviivakirjan, jos se aluksen käyttötarkoitus ja liikennealue huomioon ottaen on tarpeen aluksen turvallisen käytön varmistamiseksi.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa non-SOLAS-direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarkemmat määräykset non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvan kotimaanliikenteessä olevan matkustaja-aluksen lastiviivavasta. Liikenteen turvallisuusvirasto antaa myös tarkemmat tekniset määräykset muiden kotimaanliikenteessä olevien alusten rakenteellisista vaatimuksista sekä varalaidasta ja sen laskemisesta. Lisäksi Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat tekniset määräykset kotimaanliikenteen lastimerkin ja lastimerkin ohella käytettävien viivojen mitoista, sijainnista ja merkitsemistavasta.

29 §

Vapautukset

Liikenteen turvallisuusvirasto voi vapauttaa suomalaisen aluksen, jossa on uudentyyppisiä ratkaisuja, lastiviivayleissopimuksen niistä määräyksistä, joiden soveltaminen saataisi merkittävästi estää näiden uudentyyppisten ratkaisujen kehittämisen ja niiden ottamisen käyttöön kansainvälisillä matkoilla liikennöivissä aluksissa. Tällaisen aluksen on kuitenkin täytettävä ne turvallisuusvaatimukset, jotka ovat kokonaisturvallisuuden kan-

nalta riittävät aluksen käyttötarkoitus huomioon ottaen.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi vapauttaa suomalaisen aluksen, jota ei tavallisesti käytetä kansainvälisessä liikenteessä, mutta joka poikkeuksellisesti tekee kansainvälisen matkan, noudattamasta lastiviivayleissopimuksen määräyksiä, jos alus täyttää turvallisuusvaatimukset, jotka ovat riittävät, kun otetaan huomioon aiotun matkan pituus ja luonne sekä kulkuvesi.

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava IMO:lle 1 ja 2 momentin mukaisista vapautuksista.

30 §

Samanarvoisuudet

Liikenteen turvallisuusvirasto voi sallia muun kuin lastiviivayleissopimuksessa edellytetyn laitteen, välineen tai kojeen asentamisen suomalaiseen alukseen, muun kuin mainitussa sopimuksessa edellytetyn aineen käyttämisen aluksessa tai muun kuin mainitussa sopimuksessa edellytetyn järjestelyn soveltamisen aluksessa, jos Liikenteen turvallisuusvirasto suoritettujen kokeiden perusteella tai muulla tavoin on todennut, että laite, väline, koje, aine tai erityinen järjestely on vähintään yhtä tehokas kuin lastiviivayleissopimuksessa vaadittu.

Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava IMO:lle kansainvälisen liikenteen aluksia koskevista 1 momentin mukaisista päätöksistä sekä toimitettava sille selostus tehdyistä tutkimuksista.

31 §

Poikkeukset lastiviivamääräyksistä kotimaanliikenteessä

Liikenteen turvallisuusvirasto voi erityisistä syistä yksittäistapauksissa myöntää poikkeuksen kotimaanliikenteen lastiviivamääräyksistä muulle alukselle kuin non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvalla matkustaja-alukselle, jos alusturvallisuus ei olennaisesti heikkene.

32 §

Lastimerkin määrittämisen hakeminen ja järjestäminen

Suomalaisen aluksen laivanisännän tai hänen edustajansa on haettava kirjallisesti lastimerkin sijoituksen määrittämistä Liikenteen turvallisuusvirastolta tai Liikenteen turvallisuusviraston valtuuttamalta hyväksytyltä luokituslaitokselta.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa määräykset hakemukseen liitettävistä tiedoista, hakemuksen ajankohdasta ja lastimerkin määrittämisen järjestämisestä.

33 §

Lastimerkin määrittäminen ja lastiviivakirja

Liikenteen turvallisuusvirasto määrää lastimerkin sijoituksen ja antaa lastiviivakirjan.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi valtuuttaa hyväksytyyn luokituslaitokseen määräämään lastimerkin sijoituksen ja antamaan alukselle väliaikaisen lastiviivakirjan. Aluksella on kolmen kuukauden kuluessa väliaikaisen lastiviivakirjan antamisesta oltava lastiviivakirja, jonka Liikenteen turvallisuusvirasto on antanut laivanisännän tai hänen edustajansa hakemuksen perusteella. Kotimaanliikenteessä lastimerkki ja lastiviivakirja annetaan yhdelle tai useammalle kotimaanliikenteen liikennealueelle.

Jos aluksen nimi tai kotipaikka muuttuu tai aluksen tiedoissa tapahtuu muita lastiviivakirjan tietoihin vaikuttavia muutoksia, laivanisännän tai hänen edustajansa on viipymättä haettava kirjallisesti uutta lastiviivakirjaa Liikenteen turvallisuusvirastolta.

34 §

Aluksen muuttaminen lastimerkin määrittämisen jälkeen

Jos alukseen on lastimerkin määrittämisen jälkeen tehty muutoksia, jotka voivat vaikuttaa aluksen varalaitaan, alusta ei saa käyttää ennen kuin laivanisäntä tai hänen edustajansa on tehnyt muutoksesta ilmoituksen Liiken-

teen turvallisuusvirastolle tai sen valtuuttamalle hyväksytylle luokituslaitokselle ja alukselle on määrätty uusi varalaita.

6 luku

Aluksen katsastus

35 §

Katsastuksen tarkoitus

Aluksen katsastuksen tarkoituksena on varmistua siitä, että aluksen rakenne, koneisto ja varustus ovat aluksen turvallisuutta koskevien säännösten ja määräysten mukaisia. Katsastuksessa varmistutaan myös siitä, että alus on aluksista aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä annettujen säännösten ja määräysten mukainen.

Lisäksi katsastuksessa varmistutaan siitä, että aluksella on merityöyleissopimuksessa tarkoitettu merityösertifikaatti.

Katsastuksen yhteydessä tai sen perusteella on lisäksi:

- 1) määrättävä aluksen liikennealue;
- 2) varmistauduttava aluksen asianmukaisesta miehityksestä ja laivaväen pätevyyksistä;
- 3) määrättävä matkustaja-alukselle suurin sallittu matkustajamäärä, joka ei saa olla suurempi kuin laivanisäntä tai aluksen päällikkö pyytää;
- 4) tarkastettava, että aluksella on voimassa olevat todistus- ja turvallisuuskirjat sekä muut vaadittavat todistukset, asiakirjat ja säädökset;
- 5) ratkaistava, saako alusta käyttää talviliikenteessä;
- 6) katsottava, että alukseen on asetettu säädetyt kansi- ja lastimerkit; sekä
- 7) varmistauduttava siitä, että alus muutenkin on joka suhteessa merikelpoinen.

36 §

Katsastaja

Suomalaisen aluksen katsastaa Liikenteen turvallisuusvirasto. Liikenteen turvallisuusvirasto voi valtuuttaa hyväksytyyn luokituslaitoksen suorittamaan katsastuksen osaksi tai kokonaan. Liikenteen turvallisuusvirasto voi

antaa kotimaanliikenteen aluksen katsastuksen suorittamisen osaksi tai kokonaan nimeämälleen katsastajalle, joka ei ole Liikenteen turvallisuusviraston palveluksessa.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi käyttää ammattiveneen katsastuksessa apuna eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain 11 §:ssä tarkoitettua ilmoitettua laitosta.

37 §

Toisen valtion viranomaisen suorittama katsastus

Liikenteen turvallisuusvirasto voi pyytää SOLAS-yleissopimuksen, MARPOL 73/78 -yleissopimuksen tai lastiviivayleissopimuksen sopimuspuolen viranomaista suorittamaan muun katsastuksen kuin peruskatsastuksen. Tällainen katsastus tunnustetaan samanarvoiseksi tässä luvussa tarkoitettun katsastuksen kanssa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun yleissopimuksen sopimuspuolen lipun alla purjehtiva alus voidaan katsastaa Suomessa, jos aluksen lippuvaltion asianomainen viranomainen pyytää sitä Liikenteen turvallisuusvirastolta.

38 §

Nimetty katsastaja

Nimetyllä katsastajalla tulee olla sellainen pätevyys, että hän pystyy asianmukaisesti suorittamaan katsastuksia. Nimetyn katsastajan pätevyysvaatimuksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Nimetyn katsastajan nimityskirja myönnetään määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi. Nimityskirja voidaan hakemuksesta uusua, jos hakija osoittaa säilyttäneensä pätevyytensä.

Liikenteen turvallisuusviraston on peruuttettava nimetyn katsastajan nimityskirja, jos:

1) nimetty katsastaja ei enää tiedoiltaan ja taidoiltaan täytä nimityskirjan saamisen edellytyksiä; tai

2) nimetty katsastaja vakavasti tai toistuvasti rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä.

Ennen nimityskirjan peruuttamista nimettyä katsastajaa on kuultava.

Edellä 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa Liikenteen turvallisuusvirasto voi velvoittaa nimetyn katsastajan palauttamaan heti nimityskirjansa Liikenteen turvallisuusvirastolle.

Nimityskirja peruutetaan kokonaan tai määräajaksi. Määräaika alkaa kuluu siitä, kun nimetty katsastaja on saanut tiedon päätöksestä tai viimeistään, kun nimityskirjan voimassaolo päättyy.

Nimetyt katsastajat on tässä laissa tarkoitettuja katsastuksia suorittaessaan noudatettava, mitä hallintolaissa (434/2003), kieli-laissa (423/2003), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

39 §

Katsastusvaltuutusta koskeva sopimus

Liikenteen turvallisuusviraston on tehtävä katsastusvaltuutuksesta kirjallinen sopimus hyväksytyt luokituslaitoksen kanssa, kun se valtuuttaa hyväksytyt luokituslaitoksen tekemään katsastuksia. Sopimuksessa on oltava määräykset ainakin luokituslaitosdirektiivin 6 artiklan 2 kohdassa mainituista asioista.

Sopimukseen on lisäksi sisällytettävä seuraavat ehdot:

1) luokituslaitos nimeää edustajansa, jolla on kotipaikka Suomessa ja joka käyttää luokituslaitoksen puhevaltaa tuomioistuimissa ja muun viranomaisen luona;

2) luokituslaitos antaa Liikenteen turvallisuusvirastolle kaikki luokituslaitoksen luokittelemaa aluskantaa, siirtoja, luokan muutoksia, luokituksen voimassaolon keskeyttämistä ja luokituksen peruuttamista koskevat tarvittavat tiedot;

3) luokituslaitos ei anna todistus- tai turvallisuuskirjaa alukselle, joka on poistettu luokasta tai jonka luokkaa on turvallisuusyrystä muutettu, ennen kuin luokituslaitos on neuvotellut Liikenteen turvallisuusviraston kanssa täyden tarkastuksen tarpeellisuudesta;

4) luokituslaitos toimii luokitettavansa alusta koskevissa asioissa yhteistyössä sata-mavaltion viranomaisten kanssa erityisesti poikkeavuuksien ja puutteiden korjaamiseksi;

5) luokituslaitos neuvottelee toisten luokituslaitosten kanssa teknisten standardiensa ja niiden täytäntöönpanon vastaavuuden ylläpitämiseksi ohjeista lippuvaltioiden avustamiseksi IMO:n oikeudellisten asiakirjojen täytäntöönpanosta annetun IMO:n päätöslauselman A.847(20) mukaisesti; luokituksen siirtäessä toiselle luokituslaitokselle sekä luovut-tava että vastaanottava luokituslaitos toimivat luokituslaitosdirektiivin 15 artiklan 5 kohdan mukaisesti; sekä

6) sopimukseen sovelletaan Suomen lakia.

40 §

Kieltäytyminen katsastusvaltuutuksen antamisesta

Jos Liikenteen turvallisuusvirasto valtuuttaa hyväksytyt luokituslaitoksen 39 §:n mukaisesti suorittamaan katsastuksia, se ei voi kieltäytyä antamasta katsastusvaltuutusta Euroopan unionin alueella sijaitsevalle muulle hyväksytylle luokituslaitokselle, ellei luokituslaitosten lukumäärän rajoittamiseen ole perusteltua syytä.

41 §

Katsastusvaltuutuksen peruuttaminen

Liikenteen turvallisuusviraston on peruuttettava hyväksytylle luokituslaitokselle antamansa katsastusvaltuutus, jos luokituslaitoksen hyväksyntä on luokituslaitosdirektiivin 9 artiklan mukaisesti peruutettu.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi peruuttaa hyväksytylle luokituslaitokselle antamansa katsastusvaltuutuksen myös, jos luokituslaitos olennaisesti tai toistuvasti laiminlyö velvollisuutensa suorittaa katsastus 39 §:ssä tarkoitettun sopimuksen mukaisesti. Huolimatta siitä, että hyväksytyt luokituslaitos täyttää luokituslaitosdirektiivin liitteen mukaiset vaatimukset, Liikenteen turvallisuusvirasto voi peruuttaa antamansa katsastusvaltuutuksen toistaiseksi luokituslaitosdirektiivin 10 artiklan mukaisesti, jos se katsoo, ettei luokituslaitos enää pysty suorittamaan katsastustettavaa sen puolesta.

Liikenteen turvallisuusviraston on palautettava toistaiseksi peruutettu katsastusvaltuu-

tus, jos Euroopan yhteisöjen komissio luokituslaitosdirektiivin 7 artiklan 2 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen sitä pyytää.

42 §

Hyväksytyä luokituslaitosta koskeva valvonta

Liikenteen turvallisuusviraston on valvottava, että hyväksytyt luokituslaitokset suorittavat 39 §:ssä tarkoitettuun sopimukseen perustuvat tehtävänsä ja täyttää luokituslaitosdirektiivin liitteen mukaiset vaatimukset. Liikenteen turvallisuusviraston on tehtävä tarkastus joka toinen vuosi ja raportoitava niistä Euroopan yhteisöjen komissiolle.

Liikenteen turvallisuusviraston on toimitettava luokituslaitosdirektiivissä säädetyt ilmoitukset Euroopan yhteisöjen komissiolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille.

43 §

Katsastuksen hakeminen ja järjestäminen

Laivanisännän tai hänen edustajansa on haettava kirjallisesti uuden aluksen ja olemassa olevaan alukseen tehtävien muutostöiden peruskatsastusta sekä näihin liittyvien piirustusten ja suunnitelmien hyväksymistä Liikenteen turvallisuusvirastolta.

Muita kuin 1 momentissa tarkoitettuja katsastuksia on haettava kirjallisesti Liikenteen turvallisuusvirastolta tai nimetyltä katsastajalta.

Laivanisäntä tai hänen edustajansa voi hakea Liikenteen turvallisuusviraston valtuuttamalta hyväksytyltä luokituslaitokselta niitä katsastuksia, joiden tekemiseen Liikenteen turvallisuusvirasto on kyseisen luokituslaitoksen valtuuttanut.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa määräykset 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin hakemuksiin liitettävistä tiedoista, hakemusten ajankohdasta ja katsastuksen järjestämisestä.

44 §

Katsastuksen toimittaminen

Laivanisännän on huolehdittava siitä, että alus katsastetaan ja sovittava Liikenteen tur-

vallisuusviraston tai Liikenteen turvallisuusviraston valtuuttaman hyväksytyt luokituslaitoksen taikka nimetyt katsastajat kanssa katsastuksen ajasta ja paikasta.

Aluksen päällikön on huolehdittava siitä, että aluksessa on ennen katsastuksen aloittamista suoritettu ne valmistavat toimenpiteet, joita katsastuksen järjestelmällinen ja viivytyksetön toimittaminen vaatii, sekä asetettava katsastuksen suorittajan käytettäväksi riittävä määrä henkilöitä.

Katsastus on toimitettava siten, että siitä on alukselle mahdollisimman vähän haittaa ja viivytyksiä.

45 §

Katsastuslajit

Alukselle tehtäviä meriturvallisuuskatsastuksia ovat peruskatsastus, uusintakatsastus, määräaikainen katsastus, välikatsastus ja vuosikatsastus.

Peruskatsastukseen kuuluu aluksen rakenteen, koneiston ja varusteiden perusteellinen tarkastus, aluksen pohjan ulkopuolinen tarkastus sekä painelaitteiden ensimmäinen määräaikaistarkastus.

Uusintakatsastukseen kuuluu aluksen rakenteen ja varusteiden tarkastus sekä pohjan ulkopuolinen tarkastus.

Määräaikaisessa katsastuksessa tarkastetaan, että aluksen paloturvallisuusjärjestelyt ja palonsammutuslaitteistot, hengenpelastuslaitteet ja -järjestelyt, radiolaitteet, navigointilaitteet, luotsitikkaat ja luotsihissit järjestelyineen sekä muut SOLAS-yleissopimuksessa edellytetyt laitteet ovat kunnossa ja toimivia aluksen liikennealueet huomioon ottaen.

Välikatsastuksessa varmistetaan, että aluksen rakenteet, kattilat, painelaitteet, koneistot varusteineen, ohjauslaitteet ja niihin kuuluvat ohjausjärjestelmät sekä sähkölaitteet ovat hyvässä kunnossa. Lisäksi välikatsastukseen kuuluu aluksen pohjan ulkopuolinen tarkastus.

Vuosikatsastuksessa tarkastetaan silmämääräisesti, että aluksen rakenteita, koneistoa ja varusteita on ylläpidetty siten, että edellisessä katsastuksessa todettu merikelpoisuus on säilynyt ja ettei aluksessa Liikenteen tur-

vallisuusviraston hyväksymispäätöksessä edellytetyt varusteita tai laitteita ole luvatta poistettu tai vaihdettu.

46 §

SOLAS-yleissopimuksen soveltamisalaaan kuuluvan aluksen meriturvallisuuskatsastus

SOLAS-yleissopimuksen soveltamisalaaan kuuluva alus on peruskatsastettava ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena siten kuin SOLAS-yleissopimuksessa määrätään.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa SOLAS-yleissopimuksen täytäntöönpanemiseksi tarkemmat tekniset määräykset 1 momentissa tarkoitetun peruskatsastuksen ja muiden SOLAS-yleissopimuksen mukaisten katsastusten suorittamisesta IMO:n ohjeiden mukaisesti.

47 §

Non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaaan kuuluvan aluksen meriturvallisuuskatsastus

Non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaaan kuuluva kotimaan matkoilla liikennöivä matkustaja-alus ja kotimaanliikenteen suurnopeusmatkustaja-alus on peruskatsastettava siten kuin non-SOLAS-direktiivissä säädetään ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa non-SOLAS-direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitetun peruskatsastuksen ja muiden non-SOLAS-direktiivin mukaisten katsastusten suorittamisesta.

48 §

Muun kuin non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaaan kuuluvan kotimaanliikenteessä käytettävän matkustaja-aluksen meriturvallisuuskatsastus

Kotimaanliikenteessä käytettävä matkustaja-alus, joka ei kuulu non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaaan, on peruskatsastettava ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena.

Edellä 1 momentissa tarkoitetulle alukselle

on peruskatsastuksen lisäksi tehtävä uusintakatsastus ja vuosikatsastus.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset siitä, milloin peruskatsastus, uusintakatsastus ja vuosikatsastus tehdään ja mitä näihin katsastuksiin sisältyy.

49 §

Kotimaanliikenteessä käytettävän lastialuksen ja proomun sekä kansainvälisessä liikenteessä käytettävän lastialuksen, joka ei kuulu SOLAS-yleissopimuksen soveltamisalaaan, meriturvallisuuskatsastus

Kotimaanliikenteessä käytettävä lastialus ja proomu sekä kansainvälisessä liikenteessä käytettävän lastialus, joka ei kuulu SOLAS-yleissopimuksen soveltamisalaaan, on peruskatsastettava ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena.

Edellä 1 momentissa tarkoitetulle alukselle on peruskatsastuksen lisäksi tehtävä uusintakatsastus ja vuosikatsastus. Lisäksi kotimaanliikenteessä käytettävälle lastialukselle, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500 ja kansainvälisessä liikenteessä käytettävälle sellaiselle lastialukselle, joka ei kuulu SOLAS-yleissopimuksen soveltamisalaaan, on tehtävä välikatsastus ja aluksen radiolaitteille on tehtävä määräaikaikainen katsastus.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset siitä, milloin peruskatsastus, uusintakatsastus ja vuosikatsastus sekä määräaikaikainen katsastus ja välikatsastus tehdään ja mitä näihin katsastuksiin sisältyy.

50 §

Kalastusaluksen katsastus

Kalastusalusdirektiivin soveltamisalaaan kuuluva alus on peruskatsastettava siten kuin kalastusalusdirektiivissä säädetään ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa kalastusalusdirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitetun peruskatsastuksen ja muiden kalastusalusdirektiivin mukaisten katsastusten suorittamisesta.

Sellainen kalastusalue, joka ei kuulu kalastusaluehallintoyksikön soveltamisalaan, on peruskatsastettava ennen aluksen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena. Liikenteen turvallisuusvirasto antaa kalastusalueiden luokkiin ja pyyntialueisiin perustuvia tarkempia määräyksiä näiden alusten katsastuksista.

51 §

Erikoisaluksen, ammattiveneen ja vuokraveneen katsastus

Erikoisalus, ammattivene ja vuokravene on peruskatsastettava ennen sen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena.

Erikoisalukselle, ammattiveneelle ja vuokraveneelle on peruskatsastuksen lisäksi tehtävä uusintakatsastus, vuosikatsastus, välikatsastus ja määräaikainen katsastus.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset siitä, milloin peruskatsastus, uusintakatsastus, vuosikatsastus, välikatsastus ja määräaikainen katsastus tehdään ja mitä näihin katsastuksiin sisältyy.

52 §

Talviliikenteessä käytettävän aluksen rungonkatsastus

Kun alus otetaan ensimmäisen kerran käyttöön talviliikenteessä, sen runko on katsastettava talviliikennettä varten. Talviliikenteessä käytettävän aluksen pohja on katsastettava ulkopuolelta vuosittain ennen kuin alusta käytetään uudelleen talviliikenteeseen.

Liikenteen turvallisuusviraston valtuuttaman hyväksytyt luokituslaitoksen jääluokitamalle alukselle ei tarvitse tehdä 1 momentissa tarkoitettua katsastusta. Liikenteen turvallisuusvirasto voi lisäksi erityisistä syistä vapauttaa luokitamattoman aluksen 1 momentissa tarkoitettua katsastuksesta edellyttäen, että alusturvallisuutta ei vaaranneta.

53 §

Ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi suoritettavat katsastukset

Alus on katsastettava ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ennen aluksen asetta-

mista liikenteeseen suomalaisena aluksena sen varmistamiseksi, että alus täyttää aluksista aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä annetun lain vaatimukset. Ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi suoritettaviin katsastuksiin sovelletaan, mitä MARPOL 73/78 -yleissopimuksessa, Helsingin sopimuksessa, Euroopan yhteisön säädöksissä ja Suomea sitovissa muissa kansainvälisissä velvoitteissa määrätään.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa MARPOL 73/78 -yleissopimuksen, Helsingin sopimuksen, Euroopan yhteisön säädösten ja Suomea sitovien muiden kansainvälisten velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettujen katsastusten suorittamisesta.

54 §

Lastiviivakatsastukset

Lastiviivayleissopimuksen soveltamisalaan kuuluva alus on katsastettava siten kuin lastiviivayleissopimuksessa tai Itämeren lastiviivasopimuksessa määrätään.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa lastiviivayleissopimuksen ja Itämeren lastiviivasopimuksen täytäntöönpanemiseksi tarkemmat tekniset määräykset 1 momentissa tarkoitettujen katsastusten suorittamisesta.

Kotimaanliikenteessä käytettävälle alukselle, jonka pituus on vähintään 24 metriä, on suoritettava lastiviivakatsastus ennen sen asettamista liikenteeseen. Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkempia määräyksiä katsastuksen suorittamisesta.

55 §

Ylimääräinen katsastus

Liikenteen turvallisuusvirasto voi päättää, että suomalaiselle alukselle on suoritettava ylimääräinen katsastus alukselle tehtyjen merkittävien korjaus- tai muutostöiden, tapahtuneen merionnettomuuden, aluksella havaitun vian tai muun erityisen syyn sitä edellyttäessä, vaikka laivanisäntä tai hänen edustajansa ei sitä hakisi.

Jos aluksen navigointilaitteita tai kuljetuskoneistoa ohjataan integroidulla järjestel-

mällä, laivanisäntä on velvollinen esittämään ylimääräisessä katsastuksessa käsikirjan järjestelmän toiminnasta sekä siinä ohjeistamattomien toimintojen selvittämiseksi pöytäkirjan laitteen valmistajan teettämästä tai tekemästä järjestelmän testauksesta. Jos laivanisäntä ei esitä testipöytäkirjaa, Liikenteen turvallisuusvirasto voi laivanisäntää kuultuaan pyytää puolueetonta tutkimuslaitosta testaamaan järjestelmän laivanisännän kustannuksella.

56 §

Aluksen muuttaminen katsastuksen jälkeen

Katsastuksen jälkeen aluksen rakenteellisiin järjestelyihin, koneistoon, varusteisiin tai muuhun katsastuksen kohteeseen ei saa tehdä muutoksia ilman Liikenteen turvallisuusviraston suostumusta.

57 §

Katsastusasiakirjat sekä todistus- ja turvallisuuskirjat

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa katsastusten perusteella katsastusasiakirjat sekä todistus- ja turvallisuuskirjat tai tekee niihin merkinnän suoritetusta määräaikaisesta katsastuksesta taikka väli- tai vuosikatsastuksesta, jos aluksessa ei ole havaittu olennaisia puutteita. Jos olennaisia puutteita on havaittu, asiakirjat annetaan puutteiden korjaamisen jälkeen.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa SOLAS-yleissopimuksen, lastivii-vayleissopimuksen, MARPOL 73/78 -yleissopimuksen, merityöyleissopimuksen, non-SOLAS-direktiivin ja kalastusalusdirektiivin sekä muiden kansainvälisten velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi tarkemmat määräykset siitä, mitä katsastusasiakirjoja sekä todistus- ja turvallisuuskirjoja katsastusten perusteella annetaan sekä siitä, kuinka kauan ne ovat voimassa ja miten niiden voimassaoloa voidaan jatkaa.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa merityöyleissopimuksen mukaisen merityösertifikaatin ja muut merityöyleissopimuksen mukaiset todistuskirjat. Myöntämisen edellytyksenä on, että Liikenteen turvallisuusvirasto

on toimivaltaansa kuuluvien seikkojen osalta todennut, ettei myöntämiselle ole estettä, ja että työsuojeluviranomainen on suorittamansa tarkastuksen perusteella todennut Liikenteen turvallisuusvirastolle antamassaan lausunnossa, ettei myöntämiselle ole estettä sen toimivaltaan kuuluvien seikkojen osalta.

58 §

Väliaikainen todistus- tai turvallisuuskirja

Jos Liikenteen turvallisuusviraston valtuutama hyväksytty luokituslaitos suorittaa katsastuksen, se voi valtuutussopimuksensa puitteissa antaa alukselle väliaikaisen todistus- tai turvallisuuskirjan, joka on voimassa enintään viisi kuukautta. Aluksella on viiden kuukauden kuluessa katsastuksesta oltava todistus- tai turvallisuuskirja, jonka Liikenteen turvallisuusvirasto tai 37 §:ssä tarkoitettu toisen valtion viranomainen on antanut laivanisännän tai hänen edustajansa hakemuksen perusteella.

59 §

Todistus- tai turvallisuuskirjan uusiminen ja sen voimassaolon lakkaaminen

Jos aluksen nimi tai kotipaikka muuttuu tai aluksen tiedoissa tapahtuu muita todistus- tai turvallisuuskirjan tietoihin vaikuttavia muutoksia, laivanisännän tai hänen edustajansa on viipymättä haettava kirjallisesti uutta todistus- tai turvallisuuskirjaa Liikenteen turvallisuusvirastolta.

Todistus- tai turvallisuuskirja lakkaa olemasta voimassa, jollei siihen ole tehty merkintää säädetyistä vuosi-, väli- tai määräaikaiskatsastuksesta taikka jos alukseen on tehty muutos ilman Liikenteen turvallisuusviraston suostumusta tai jos alus siirtyy toisen valtion lipun alle.

60 §

Aluksessa havaittu puutteellisuus

Jos katsastusta suoritettaessa aluksessa havaitaan vika tai puute, katsastajan on ilmoitettava siitä aluksen päällikölle tai laivanisännälle ja asetettava määräaika vian tai puut-

teen korjaamiselle tai poistamiselle sekä tehtävä siitä asianmukainen merkintä katsastusasiakirjoihin. Vian tai puutteen korjaamisesta tai poistamisesta on määrääjän kuluessa ilmoitettava Liikenteen turvallisuusvirastolle.

61 §

Aluksen todistus- tai turvallisuuskirjan poisottaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto voi ottaa suomalaiselta alukselta pois sille antamansa todistus- tai turvallisuuskirjan, jos alus ei ole rakenteeltaan, koneistoltaan, varustukseltaan tai toiminnaltaan katsastuksessa edellytetyssä kunnossa. Liikenteen turvallisuusvirasto antaa alukselle poisotetun todistus- tai turvallisuuskirjan tilalle väliaikaisen todistus- tai turvallisuuskirjan, jonka voimassaoloaikana aluksessa havaittu vika tai puute on korjattava. Liikenteen turvallisuusvirasto antaa alukselle viipymättä uuden todistus- tai turvallisuuskirjan sen jälkeen kun se on todennut, että aluksessa havaittu vika tai puute on asianmukaisesti korjattu. Uusi todistus- tai turvallisuuskirja annetaan samaksi ajaksi, jonka poisotettu todistus- tai turvallisuuskirja olisi ollut voimassa.

62 §

Poikkeusten myöntäminen

Liikenteen turvallisuusvirasto voi erityisistä syistä yksittäistapauksissa määrääjäksi myöntää poikkeuksia tässä luvussa säädettyistä tai tämän luvun säännösten nojalla määrätyistä vaatimuksista. Poikkeukset eivät saa olla ristiriidassa Suomea velvoittavien kansainvälisten sopimusten kanssa.

Poikkeus voidaan myöntää sillä edellytyksellä, ettei aluksen turvallisuustaso olennaisesti heikenny.

Jos alusta käytetään liikenteessä yksinomaan ulkomaan satamien välillä, Liikenteen turvallisuusvirasto voi, ottaen huomioon liikenteen laadun kuitenkin määrätä, että tällainen liikenne on rinnastettava siihen verrattavaan kotimaanliikenteeseen tai kansainväliiseen liikenteeseen.

7 luku

Aluksenmittaus

63 §

Aluksenmittauksen tarkoitus ja tarkemmat määräykset

Aluksenmittauksella määritetään aluksen brutto- ja nettovetoisuus aluksenmittausyleissopimuksen mukaisesti.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi aluksenmittausyleissopimuksen yhtenäisen soveltamisen varmistamiseksi antaa tarkempia määräyksiä aluksenmittausyleissopimuksessa asetetuista vaatimuksista IMO:n ohjeiden ja suositusten mukaisesti.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi IMO:n yleiskokouksen 19 päivänä marraskuuta 1981 antamassa päätöslauselmassa A.494 määrättyllä tavalla ja laivanisännän pyynnöstä sallia, että aluksen bruttovetoisuutena käytetään myös rinnakkain yhdenmukaisesta aluksenmittausjärjestelmästä tehdyn yleissopimuksen (SopS 18/1955) mukaan määritettyä vetoisuutta.

64 §

Aluksenmittauksen suorittajat

Suomalaisen aluksen aluksenmittauksen suorittaa Liikenteen turvallisuusvirasto tai Liikenteen turvallisuusviraston nimeämä aluksenmittaaja, joka ei toimi Liikenteen turvallisuusviraston palveluksessa.

65 §

Nimetty aluksenmittaaja

Nimetyllä aluksenmittaajalla tulee olla sellainen pätevyys, että hän pystyy suorittamaan asianmukaisesti aluksenmittauksia. Nimetyn aluksenmittaajan pätevyysvaatimuksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Nimetyn aluksenmittaajan nimityskirja myönnetään määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi. Nimityskirja voidaan hakemuksesta uusida, jos hakija osoittaa säilyttäneensä pätevyytensä.

Liikenteen turvallisuusviraston on peruuttettava nimetyn aluksenmittaajan nimityskirja, jos:

1) nimetty aluksenmittaaja ei enää tiedoitaan ja taidoiltaan täytä nimityskirjan saamisen edellytyksiä; tai

2) nimetty aluksenmittaaja rikkoo vakavasti tai toistuvasti tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä.

Ennen nimityskirjan peruuttamista nimettyä aluksenmittaajaa on kuultava.

Edellä 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa Liikenteen turvallisuusvirasto voi velvoittaa nimetyn aluksenmittaajan palauttamaan heti nimityskirjansa Liikenteen turvallisuusvirastolle.

Nimityskirja peruutetaan kokonaan tai määräajaksi. Määräaika alkaa kulua siitä, kun nimetty aluksenmittaaja on saanut tiedon päätöksestä tai viimeistään kun nimityskirjan voimassaolo päättyy.

Nimetyn aluksenmittaajan on tässä laissa tarkoitettuja aluksenmittauksia tehdessään noudatettava, mitä hallintolaissa, kielilaisissa, sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

66 §

Aluksenmittauksen hakeminen ja järjestäminen

Laivanisännän tai hänen edustajansa on haettava kirjallisesti aluksenmittausta Liikenteen turvallisuusvirastolta tai nimetyltä aluksenmittaajalta.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa määräykset hakemukseen liitettävistä tiedoista, hakemuksen ajankohdasta ja aluksenmittauksen järjestämisestä.

67 §

Aluksenmittaus ja mittakirja

Alus, jonka pituus on vähintään 12 metriä, on mitattava ennen sen asettamista liikenteeseen suomalaisena aluksena. Laivanisännän tai aluksen päällikön pyynnöstä voidaan mitata myös alus, jonka pituus on alle 12 metriä.

Kun aluksen rakennustyö on edistynyt niin pitkälle, että aluksen yläkansi on paikoillaan, aluksenmittaajaa voidaan pyytää laatimaan kannenalaista tilaa koskeva väliaikainen mittaus.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa aluksenmittauksen perusteella alukselle aluksenmittausyleissopimuksen mukaisen mittakirjan.

68 §

Toisen valtion viranomaisen suorittama aluksenmittaus

Liikenteen turvallisuusvirasto voi pyytää aluksenmittausyleissopimuksen sopimuspuolen asianomaista viranomaista mittaamaan suomalaisen aluksen ulkomailla. Tällainen aluksenmittaus tunnustetaan samanarvoiseksi tässä luvussa tarkoitettun aluksenmittauksen kanssa.

Aluksenmittausyleissopimuksen sopimuspuolen lipun alla purjehtiva alus voidaan mitata Suomessa, jos aluksen lippuvaltion asianomainen viranomainen pyytää sitä Liikenteen turvallisuusvirastolta.

69 §

Ulkomaisen aluksen siirtyminen Suomen lipun alle

Kun ulkomainen alus siirtyy Suomen lipun alle, aluksen vetoisuus on tarkistettava ja alukselle on annettava aluksenmittausyleissopimuksen mukainen kansainvälinen mittakirja.

70 §

Suomalaisen aluksen siirtyminen toisen valtion lipun alle

Kun Suomen alusrekisteriin merkitty alus siirtyy toisen aluksenmittausyleissopimukseen liittyneen valtion lipun alle, sen mittakirjan voimassaoloaika jatkuu enintään kolme kuukautta tai siihen asti, kunnes tämän lippuvaltion asianomainen viranomainen korvaa mittakirjan toisella kansainvälisellä mittakirjalla siitä riippuen, kumpi ajankohta on

aikaisempi. Mittakirja on palautettava Liikenteen turvallisuusvirastolle.

71 §

Suezin kanavan ja Panaman kanavan mittakirjat

Liikenteen turvallisuusvirasto voi laivanisännän tai aluksen päällikön pyynnöstä antaa suomalaiselle alukselle englannin kielellä laaditun Suezin kanavan mittakirjan tai Panaman kanavan mittakirjan. Tällainen mittakirja voidaan antaa myös Suomen satamassa olevalle ulkomaiselle alukselle, jos laivanisäntä tai aluksen päällikkö sitä Liikenteen turvallisuusvirastolta pyytää.

Aluksenmittaus ja vetoisuuden määrittäminen tulee tehdä Suezin kanavan tai Panaman kanavan kulloinkin voimassaolevien aluksenmittaussääntöjen mukaisesti.

72 §

Lastitilojen merkitseminen

Laivanisännän tai aluksen päällikön on merkittävä alukseen pysyvällä merkinnällä aluksen nettovetoisuutta määritettäessä lukuun otetut lastitilat aluksenmittausyleissopimuksen mukaisesti.

73 §

Mittakirjan tietoihin vaikuttavat muutokset

Jos aluksessa on mittakirjan saamisen jälkeen tapahtunut sen vetoisuuteen vaikuttavia muutoksia, laivanisännän tai aluksen päällikön on ilmoitettava siitä viipymättä Liikenteen turvallisuusvirastolle. Aluksen vetoisuus on määritettävä uudelleen ja alukselle on annettava uusi, aluksenmittausyleissopimuksen mukainen mittakirja aluksenmittausyleissopimuksessa määrättyä aikarajoitusta noudattaen.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös, kun aluksen lastitiloiksi merkitsemättömiä tiloja käytetään lastitiloina.

Jos 1 momentissa tarkoitetut muutokset todetaan ulkomaisessa aluksessa, jolla on aluksenmittausyleissopimuksen mukainen mitta-

kirja, Liikenteen turvallisuusviraston on ilmoitettava siitä aluksen lippuvaltion aluksenmittausviranomaisille.

Jos aluksen nimi tai kotipaikka muuttuu tai aluksen tiedoissa tapahtuu muita mittakirjan tietoihin vaikuttavia muutoksia, laivanisännän tai hänen edustajansa on viipymättä haettava kirjallisesti uutta mittakirjaa Liikenteen turvallisuusvirastolta.

74 §

Mittakirjan katoaminen tai vahingoittuminen

Jos aluksen mittakirja katoaa, laivanisännän tai aluksen päällikön on ilmoitettava siitä Liikenteen turvallisuusvirastolle. Jos on perusteltua syytä olettaa mittakirjan kadonneen, Liikenteen turvallisuusvirasto antaa alukselle uuden mittakirjan, johon merkitään sen antamisen syy.

Jos aluksen mittakirja on vahingoittunut tai siinä määrin kulunut, että sen käyttäminen vaikeutuu, Liikenteen turvallisuusvirasto antaa hakemuksesta uuden mittakirjan sillä ehdolla, että vanha mittakirja palautetaan Liikenteen turvallisuusvirastolle. Uuteen mittakirjaan merkitään sen antamisen syy.

8 luku

Aluksen käyttö

75 §

Lastaaminen ja kuljetus

Alus on lastattava siten, että sen vakavuus ja kantokyky ovat riittäviä ja ettei sen rakenteisiin kohdistu liiallisia rasituksia. Alusta ei saa lastata yli lastimerkin eikä lastia sijoittaa niin, että se estää vapaan tai turvallisen pääsyn aluksen käytön vuoksi tarvittaviin kohteisiin tai laitteisiin eikä niin, että aluksella on alkukallistumaa.

Alusta lastattaessa on otettava tarkoin huomioon aluksen sopivuus aiottuun kuljetukseen ja kuljetettavan lastin ominaisuudet. Ihmishengen ja terveyden, aluksen ja lastin sekä ympäristön turvallisuutta vaarantavien tapahtumien varalta on ryhdyttävä tarpeellisiin varotoimiin.

Alus, jolla on lastinkiinnityskäsikirja, on lastattava hyväksytyyn lastinkiinnityskäsikirjan mukaisesti tai Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymän muun tavan tai menetelmän mukaisesti.

Alus on lastattava siten, että lasti ei haittaa näkyvyyttä komentosillalta.

Matkustaja-alusta ei saa käyttää hinaamiseen, ellei kyseessä ole avun antaminen matkalla tavatulle hädänalaiselle alukselle.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi SOLAS-yleissopimuksen, Euroopan yhteisön säädösten tai Suomea sitovien muiden kansainvälisten velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä aluksen lastaamisesta ja kuljettamisesta.

76 §

Viljan kuljetus irtolastina aluksessa

Kuljetettaessa viljaa irtolastina aluksessa kansainvälisessä liikenteessä on noudatettava SOLAS-yleissopimuksen ja sen nojalla annettujen säännösten määräyksiä.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset viljan kuljettamisesta ja lastaamisesta kotimaanliikenteessä olevassa suomalaisessa aluksessa tai ulkomaisessa aluksessa, joka lastaa tai purkaa viljaa Suomen satamassa. Liikenteen turvallisuusviraston määräysten sijasta voidaan viljan kuljettamisessa kotimaanliikenteessä noudattaa 1 momentissa mainittuja määräyksiä.

77 §

Alukseen tehtävät merkinnät

Suomen alusrekisteriin merkittyyn alukseen on merkittävä aluksen nimi, kotipaikka ja merkinnät syväyksestä. Lisäksi alukseen on tehtävä muut SOLAS-yleissopimuksessa, Euroopan yhteisön säädöksissä tai Suomea sitovissa muissa kansainvälisissä velvoitteissa edellytetyt merkinnät.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitettujen merkintöjen tekemisestä, merkintöjen sijainnista ja merkitsemistavasta sekä merkintöjen koosta.

78 §

Turvallisuusohjeet

Matkustajille matkustaja-aluksessa annettavien turvallisuusohjeiden on oltava aluksen työkielellä ja aluksen suurimpien matkustajaryhmien kielillä tai ne on ilmaistava kansainvälisillä kuvamerkeillä.

9 luku

Helikopteritoiminta aluksella

79 §

Helikopterikuljetukset

Jollei ilmailulaista tai helikopterikuljetuksiin sovellettavasta Euroopan yhteisön lainsäädännöstä muuta seuraa, helikopterikuljetuksia alukselle tai alukselta voidaan suorittaa, jos aluksen kansitiloissa on käytettävissä vinssausalue, rajoitettu laskeutumisalue tai täydellinen laskeutumisalue.

Kansainvälisessä liikenteessä olevalla ja non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvalla kotimaan matkoilla liikennöivällä A-luokan ro-ro-matkustaja-aluksella sekä säiliöaluksella on oltava täydellinen tai rajoitettu laskeutumisalue SOLAS-yleissopimuksessa edellytetyllä tavalla. Non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvalla B-, C- ja D-luokan ro-ro-matkustaja-aluksella on oltava vinssausalue tai laskeutumisalue non-SOLAS-direktiivissä edellytetyllä tavalla.

Hätätilanteessa aluksen päällikkö ja helikopterin päällikkö päättävät yhdessä helikopterikuljetuksen suorittamistavasta ja -paikasta, jos aluksella ei ole helikopteritoiminnassa vaadittavia merkintöjä taikka jos turvarusteet ovat puutteelliset.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa turvallisuuden kannalta riittävän tason varmistamiseksi IMO:n suositusten sekä Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön (ICAO) standardien ja suositusten mukaisia tarkempia määräyksiä helikopterikuljetusten edellyttämistä teknisistä vaatimuksista, merkeistä ja radioliikenteestä sekä kuljetuksissa noudatettavista turvallisuustoimenpiteistä.

80 §

Poikkeusten myöntäminen

Liikenteen turvallisuusvirasto voi erityisistä syistä yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen 79 §:n 4 momentin nojalla annetuista helikopteritoimintaa koskevista määräyksistä, jos poikkeus ei olennaisesti heikennä aluksen, helikopterin, aluksessa tai helikopterissa olevien henkilöiden taikka ympäristön turvallisuutta.

10 luku

Erinäiset säännökset

81 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo Liikenteen turvallisuusvirasto.

Poliisin, tullilaitoksen, työsuojeluhallinnon ja Liikenneviraston on annettava Liikenteen turvallisuusvirastolle tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi virka-apua. Rajavartiolaitoksen antamasta virka-avusta säädetään rajavartiolaissa (578/2005).

82 §

Määräykset kotimaanliikenteen liikennealueiden rajoista

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset 2 §:n 36 kohdassa määriteltyjen kotimaanliikenteen liikennealueiden rajoista.

83 §

Alusten turvallisuuslaitteiden huoltoyritysten hyväksyminen

Liikenteen turvallisuusvirasto hyväksyy huoltoyrityksiä alusten turvallisuuslaitteiden toiminnan varmistamiseksi. Valtioneuvoston asetuksella säädetään alusten turvallisuuslaitteiden huoltoyritysten hyväksymisen edellytyksistä SOLAS-yleissopimuksen vaatimusten mukaisesti. Liikenteen turvallisuusvirasto

voi antaa tarkemmat määräykset aluksen turvallisuuslaitteiden huollon suorittamisesta.

84 §

Kustannusten korvaaminen Liikenteen turvallisuusvirastolle

Tämän lain mukaisista Liikenteen turvallisuusviraston suoritteista perittävistä maksuista säädetään valtion maksuperustelaisissa (150/1992). Tarkempia säännöksiä maksuista annetaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

85 §

Kustannusten korvaaminen nimetyille katsastajalle ja aluksenmittaajalle

Aluksen katsastuksen tai aluksenmittauksen tilaajan on maksettava nimetyille katsastajalle ja aluksenmittaajalle palkkio tämän suorituksesta tähän lakiin tai sen perusteella annettuihin säännöksiin tai määräyksiin perustuvasta toimenpiteestä tai sellaisen perusteella annettavasta asiakirjasta.

Palkkion suuruudessa otetaan huomioon aluksen tyyppi, koko, vetoisuus, käyttötarkoitus, liikenteen tai toimenpiteen laatu, toimenpiteen suorituspaikka ja -aika sekä samalla kertaa suoritettavat eri toimenpiteet. Puutteen korjaamisen tarkastamisesta laivanisännältä peritään puolet kyseisestä toimenpiteestä perittävästä palkkiosta. Jos toimenpidettä ei suoritajasta riippumattomasta syystä voida suorittaa yhdellä kertaa taikka lainkaan sen takia, että laivanisäntä ei ole noudattanut, mitä toimenpiteen suorittaja on toimenpidettä varten määrännyt, laivanisännän on kuitenkin suoritettava puolet kyseisestä toimenpiteestä perittävästä palkkiosta.

Palkkion suuruudesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Nimetyllä katsastajalla ja aluksenmittaajalla on oikeus saada tilaajalta korvaus matkakuluistaan sekä päivärahaa valtion matkustussäännön mukaan. Jos alus ei ole satamalaiturissa, nimetty katsastaja tai aluksenmittaaja on kuljetettava alukseen tai hänellä on oikeus saada korvaus kuljetuksen järjestämisestä aiheutuvista kuluistaan.

86 §

Nimetyksen katsastajan ja aluksenmittaajan palkkioiden ja kustannusten periminen

Nimetyksen katsastajan ja aluksenmittaajan palkkiot ja kustannukset saadaan periä mak-suvelvolliselta ilman tuomiota ja päätöstä noudattaen, mitä verojen ja maksujen täytän-töönpanosta annetussa laissa (706/2007) sää-detään.

11 luku

Rangaistukset

87 §

Liikenneturvallisuuden vaarantaminen

Rangaistus liikenneturvallisuuden vaaran-tamisesta ja törkeästä liikenneturvallisuuden vaarantamisesta säädetään rikoslain (39/1889) 23 luvun 1 ja 2 §:ssä.

88 §

Vesiliikennejuopumus, kulkuneuvon luovutta-minen juopuneelle ja kuljettaminen oikeu-detta

Rangaistus vesiliikennejuopumuksesta, kulkuneuvon luovuttamisesta juopuneelle ja kuljettamisesta oikeudetta säädetään rikoslain 23 luvun 5, 8 ja 10 §:ssä.

89 §

Merikelpoisuudesta huolehtimisen laimin-lyönti

Rangaistus merikelpoisuudesta huolehtimi-sen laiminlyönnistä säädetään merilain (674/1994) 20 luvun 1 §:ssä.

90 §

Aluksen asiakirjoja koskevien velvoitteiden laiminlyönti

Rangaistus aluksen asiakirjoja koskevien velvoitteiden laiminlyönnistä säädetään meri-lain 20 luvun 3 §:ssä.

91 §

Alusturvallisuusrikkomus

Joka tahallaan tai törkeästä huolimatto-muudesta

1) laiminlyö 5 §:ssä säädettyjen yleisten turvallisuusvaatimusten noudattamisen,

2) laiminlyö 6 §:n 1—3 momentissa sää-dettyjen yleisten teknisten turvallisuusvaati-musten tai 4 momentissa tarkoitettujen mää-räysten noudattamisen,

3) laiminlyö 15 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyjen yleisten teknisten turvallisuusvaa-timusten tai 3 momentissa tarkoitettujen mää-räysten noudattamisen,

4) laiminlyö 21 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyjen teknisten turvallisuusvaatimusten tai 3 momentissa tarkoitettujen määräysten noudattamisen,

5) laiminlyö 22 §:n 1 momentissa säädetty-jen teknisten turvallisuusvaatimusten tai 2 momentissa tarkoitettujen määräysten nou-dattamisen,

6) laiminlyö 23 §:ssä säädettyjen muita aluksia koskevien teknisten määräysten nou-dattamisen,

7) laiminlyö 24 §:n 1 momentissa säädetyn ro-ro-aluksen keulaporttia koskevan vaati-muksen tai 2 momentissa tarkoitettujen mää-räysten noudattamisen,

8) laiminlyö 27 §:ssä tarkoitettujen lastiviiv-vayleissopimuksen tai Itämeren lastiviivasopi-muksen määräysten noudattamisen,

9) laiminlyö 28 §:n 1 momentissa tarkoi-tettujen non-SOLAS-direktiivin lastiviiva-vaatimusten tai 2 momentissa säädettyjen muita aluksia koskevien lastimerkki- ja vara-laitavaatimusten tai 3 momentissa tarkoitettu-jen määräysten noudattamisen,

10) käyttää alusta ilman 12 tai 19 §:ssä tarkoitettua lupaa,

11) laiminlyö 33 §:n 2 tai 4 momentissa säädetyn velvollisuuden hakea lastiviivakir-jaa,

12) rikkoo 34 §:ssä säädettyä kieltoa,

13) laiminlyö 38 §:n 5 momentissa tai 65 §:n 5 momentissa säädetyn nimityskirjan palautusvelvollisuuden,

14) laiminlyö 44 §:n 1 tai 2 momentissa säädetyn huolehtimisvelvollisuuden,

15) laiminlyö 46 §:n 1 momentissa, 47 §:n 1 momentissa, 48 §:n 1 tai 2 momentissa,

49 §:n 1 tai 2 momentissa, 50 §:n 1 tai 3 momentissa, 51 §:n 1 momentissa, 52 §:n 1 momentissa, 53 §:n 1 momentissa tai 54 §:n 1 tai 3 momentissa säädetyn katsastusvelvollisuuden,

16) rikkoo 56 §:ssä säädettyä kieltoa,

17) laiminlyö 58 §:ssä säädetyn todistus- tai turvallisuuskirjan hankkimisen,

18) laiminlyö 59 §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuuden hakea todistus- tai turvallisuuskirjaa,

19) laiminlyö 60 §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuuden ilmoittaa vian tai puutteellisuuden korjaamisesta,

20) laiminlyö 67 §:n 1 momentissa säädetyn aluksenmittausvelvollisuuden,

21) laiminlyö 69 §:ssä säädetyn velvollisuuden tarkistuttaa ulkomaisen aluksen vetoisuus,

22) laiminlyö 70 §:ssä säädetyn palautusvelvollisuuden,

23) laiminlyö 72 §:ssä säädetyn lastitilojen merkitsemisvelvollisuuden,

24) laiminlyö 73 §:n 1 tai 2 momentissa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden tai 4 momentissa säädetyn velvollisuuden hakea mitakirjaa,

25) laiminlyö 74 §:n 1 momentissa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden tai 2 momentissa säädetyn palautusvelvollisuuden,

26) rikkoo 75 §:ssä säädettyjä lastaamista ja kuljetusta koskevia määräyksiä tai hinauskieltoa,

27) rikkoo 76 §:ssä säädettyjä viljan kuljetusta irtolastina koskevia määräyksiä,

28) laiminlyö 77 §:ssä säädetyn alukseen tehtäviä merkintöjä koskevan velvollisuuden,

29) rikkoo 78 §:ssä säädetyn turvallisuusohjeita koskevan velvollisuuden tai

30) rikkoo 79 §:ssä säädettyjä helikopteri-toimintaa aluksella koskevia määräyksiä siltä osin kuin on kyse aluksen rakenteesta, aluksen varusteista tai turvallisuustoimenpiteiden laiminlyömisestä aluksella,

on tuomittava, jollei teosta ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *alusturvallisuusrikkomuksesta* sakkoon.

92 §

Toimenpiteistä luopuminen

Jos alusturvallisuusrikkomus on vähäinen tai teosta tekijälle aiheutuvia hallinnollisia

seuraamuksia voidaan teon vakavuuteen nähden pitää riittävinä, voidaan syyte jättää ajamatta tai rangaistus tuomitsematta.

Jos rikkomus ilmeisesti on sellainen kuin 1 momentissa säädetään, Liikenteen turvallisuusvirasto voi muihin toimenpiteisiin ryhtymättä antaa rikkomukseen syyllistyneelle huomautuksen.

12 luku

Muutoksenhaku ja täytäntöönpano

93 §

Oikaisuvaatimus ja muutoksenhaku

Liikenteen turvallisuusviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea kirjallisesti oikaisua 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Oikaisuvaatimus tehdään Liikenteen turvallisuusvirastolle, jonka on käsiteltävä oikaisuvaatimus kiireellisenä.

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Liikenteen turvallisuusviraston tämän lain mukaisesti määräämään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperustelain 11 b §:ssä säädetään.

94 §

Täytäntöönpano

Oikaisuvaatimuksen tekeminen tai valitus ei estä tämän lain nojalla annetun päätöksen täytäntöönpanoa, ellei oikaisuvaatimuksen käsittelevä viranomainen tai valitusviranomainen toisin määrää.

95 §

Toimivaltainen tuomioistuिन

Muissa kuin 93 §:ssä tarkoitetuissa tämän lain mukaan käsiteltävissä asioissa tämän lain mukaan toimivaltainen tuomioistuिन määrätty merilain 21 luvun säännösten mukaan.

13 luku

Voimaantulo

96 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010. Lain 35 §:n 2 momentti ja 57 §:n 3 momentti tulevat voimaan valtioneuvoston asetuksella erikseen säädettävänä ajankohdantana.

Tällä lailla kumotaan kauppaluksista 17 päivänä huhtikuuta 1924 annettu asetus (103/1924) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

97 §

Siirtymäsäännös

Ennen 1 päivää tammikuuta 2006 peruskatsastetut vuokraveneet voivat toimia tämän lain mukaisin edellytyksin vuokraveneinä, vaikka ne eivät täytä eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetussa laissa asetettuja vaatimuksia.

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

N:o 1687

Laki

laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta

Annettu Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään aluksen miehityksestä, laivaväen pätevyydestä ja vahdinpidosta.

Tällä lailla annetaan myös kansainvälisen turvallisuusjohtamissäännösten täytäntöönpanosta yhteisössä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 3051/95 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 336/2006, jäljempänä ISM-asetus, edellytetyt kansallista täytäntöönpanoa koskevat säännökset.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä tarkoitetaan:

1) *SOLAS-yleissopimuksella* ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta (SopS 11/1981) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

2) *STCW-yleissopimuksella* kansainvälistä merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevaa vuoden 1978 yleissopimusta (SopS 22/1984) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

3) *merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivillä* merenkulkijoiden vähimmäiskou-

lutuksesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2008/106/EY;

4) *kalastusalusdirektiivillä* yhdenmukaistetun turvallisuusjärjestelmän luomisesta kalastusaluksille, joiden pituus on 24 metriä tai enemmän, annettua neuvoston direktiiviä 97/70/EY, sellaisena kuin se on muutettuna komission direktiiveillä 99/19/EY ja 2002/35/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2002/84/EY;

5) *ISM-säännöstöllä* ISM-asetuksen liitteenä olevaa kansainvälistä johtamissäännöstöä laivojen turvallisesta toiminnasta ja ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä;

6) *merityöyleissopimuksella* 94. Kansainvälisen merityökonferenssin vuonna 2006 hyväksymää merityötä koskevaa yleissopimusta;

7) *aluksella* veteen tukeutuvaa ja vesillä liikkumiseen tarkoitettua kulkuvälinettä tai laitetta;

8) *laivaväellä* kaikkia aluksessa työskenteleviä;

9) *laivanisännällä* sellaista aluksen omistajaa tai koko aluksen vuokraajaa, joka joko yksinään tai yhdessä toisten henkilöiden kanssa käyttää tosiasiallista määräämisvaltaa alusturvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä; laivanisäntään rinnastetaan tässä laissa sellainen henkilö, joka sopimuksen perusteella tai muutoin tosiasiallisesti hoitaa aluksen alusturvallisuuteen liittyviä kysymyksiä;

10) *matkustajalla* jokaista muuta henkilöä kuin aluksen päällikköä ja laivaväkeen kuuluvaa tai muuta missä ominaisuudessa tahansa alukseen toimeen otettua tai siinä aluksen lukuun työskentelevää henkilöä taikka alle vuoden ikäistä lasta;

11) *aluksen pituudella* 96 prosenttia kokonaispituudesta vesiviivalla, joka on 85 prosentin korkeudella pienimmästä mallisivukorkeudesta mitattuna kölin yläreunasta, tai pituutta keulan etureunasta peräsiintukin keskipisteeseen samalla vesiviivalla, jos tämä mitta on suurempi; aluksissa, joiden köli on suunniteltu kaltevaksi, tämä pituus mitataan vesiviivalla, joka on suunnitellun vesiviivan suuntainen; alle 12 metriä pitkän aluksen pituus on kuitenkin sen suurin pituus;

12) *bruttovetoisuudella* aluksen mittakirjassa ilmoitettua bruttovetoisuutta, joka on määritetty käyttäen vuoden 1969 kansainväli-

sen aluksenmittausyleissopimuksen (SopS 31/1982) liitteessä I olevaa kaavaa; puskijan ja proomun muodostaman kiinteän yhdistelmän bruttovetoisuus on näiden yhteenlaskettu bruttovetoisuus;

13) *huviveneellä* tyypistä tai kuljetuskoneistosta riippumatta urheiluun tai vapaa-ajan viettoon tarkoitettua venettä, jonka rungon pituus sovellettavien yhdenmukaistettujen standardien mukaan mitattuna on vähintään 2,5 ja enintään 24 metriä; huviveneellä ei tarkoiteta miehitettynä vuokralle tarjottavaa alusta;

14) *huvialuksella* urheiluun tai vapaa-ajan viettoon tarkoitettua alusta, jonka rungon pituus sovellettavien yhdenmukaistettujen standardien mukaan mitattuna on yli 24 metriä ja jonka bruttovetoisuus on alle 500;

15) *lossilla* ohjausköyden tai sitä korvaavan Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymän muun laitteiston ohjaamaa ajoneuvokannellista alusta, joka välittää maantien liikennettä vesistön yli;

16) *vuokraveneellä* eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain (621/2005) soveltamisalaan kuuluvaa, huvikäyttöön miehitettynä vuokralle tarjottavaa alusta, joka kuljettaa muussa kuin säännöllisessä liikenteessä enintään 12 matkustajaa; vuokraveneellä ei tarkoiteta vesikootteria;

17) *kalastusaluksella* alusta, joka on varustettu tai jota käytetään kalojen tai vesien muiden elollisten luonnonvarojen pyyntiin kaupallisessa tarkoituksessa;

18) *matkustaja-aluksella* alusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa;

19) *ro-ro-matkustaja-aluksella* alusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa ja jossa on matkustaja-alusten turvallisuussäännöistä ja -määräyksistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (2009/45/EY) liitteessä I olevassa II-2/A/2 säännössä määritellyjä ro-ro-lastitiloja tai erityistiloja;

20) *proomulla* alusta, jolla ei ole omaa kuljetuskoneistoa;

21) *lastialuksella* muita kuin 13—20 kohdassa määritellyjä aluksia;

22) *säiliöaluksella* lastialusta, jonka lastitilat on rakennettu tai soveltuvat pääasiassa nestemäisen lastin kuljettamiseen irtolastina;

23) *säännöllisellä liikenteellä* liikennettä ennalta määrättyjen aikataulujen tai reittien mukaisesti;

24) *kansainvälisellä liikenteellä* liikennettä ulkomaan satamien tai Suomen ja ulkomaan satamien välillä; kansainvälinen liikenne jaetaan neljään liikennealueeseen seuraavasti:

a) *itämerenliikenne* on liikennettä kotimaanliikennealueen ulkopuolella Itämerellä mukaan lukien Suomenlahti ja Pohjanlahti sekä rajanaan Pohjanmereen Tanskan ja Ruotsin välillä Skagenin leveyspiiri $57^{\circ} 44,8'$ pohjoista leveyttä;

b) *lähiliikenne* on liikennettä itämerenliikennealueen ulkopuolella Pohjanmerellä sekä siihen liittyvillä vesillä, ei kuitenkaan kauempana kuin 12° läntistä pituutta eikä etelämpänä kuin 48° pohjoista leveyttä eikä pohjoisempänä kuin 64° pohjoista leveyttä;

c) *euroopanliikenne* on liikennettä lähiliikennealueen ulkopuolella, ei kuitenkaan lännempänä kuin 12° läntistä pituutta eikä etelämpänä kuin 30° pohjoista leveyttä eikä idempänä kuin 45° itäistä pituutta;

d) *kaukoliikenne* on liikennettä lähiliikennealueen ja euroopanliikennealueen ulkopuolella;

25) *kotimaanliikenteellä* liikennettä kotimaan satamien välillä; kotimaanliikenteeseen rinnastetaan liikenne Saimaan kanavan ja siihen välittömästi liittyvien Venäjän vesialueiden kautta Viipuriin sekä liikenne Vihreojn ja Viipurin välillä; kotimaanliikenne jaetaan kolmeen liikennealueeseen seuraavasti:

a) *liikennealue I* käsittää joet, kanavat, satamat, järvet sekä sellaiset sisäsaaristoalueet, jotka eivät ole välittömästi alttiina aavalta mereltä tulevalle merenkäynnille samoin kuin lyhyet suojaamattomat väyläosuudet sisäsaaristossa;

b) *liikennealue II* käsittää ulkosaariston ja sellaiset saaristoalueet, jotka ovat välittömästi alttiina aavalta mereltä tulevalle merenkäynnille;

c) *liikennealue III* käsittää avomerialueet kotimaanliikenteessä;

26) *matkustaja-alusten luokilla* non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvan matkustaja-aluksen liikennöimän merialueen mukaisesti määrättyviä matkustaja-alusluokkia:

a) *A-luokan matkustaja-aluksella* kotimaan

matkoilla liikennöivää matkustaja-alusta, joka saa liikennöidä myös B-, C- ja D-luokkien ulkopuolella;

b) *B-luokan matkustaja-aluksella* matkustaja-alusta, joka liikennöi, paitsi C- ja D-luokkien alueilla, kotimaan matkoilla, joilla aluksen suurin etäisyys ei missään vaiheessa ole suurempi kuin 20 meripeninkulmaa rantaviivasta, jossa haaksirikkoutuneet pääsevät maihin, keskimääräisen vuoroveden korkeuden mukaisesti laskettuna;

c) *C-luokan matkustaja-aluksella* matkustaja-alusta, joka liikennöi, paitsi D-luokan alueella, kotimaan matkoilla sellaisilla merialueilla, joilla 2,5 metriä ylittävän merkitsevän aallonkorkeuden todennäköisyys on pienempi kuin 10 prosenttia yhden vuoden aikana ympärivuotisessa liikennöinnissä, tai tietyntä rajoitettuna vuodenaikana yksinomaan kyseisenä vuodenaikana tapahtuvassa liikennöinnissä, ja joilla aluksen etäisyys ei missään vaiheessa ole suurempi kuin 15 meripeninkulmaa suojapaikasta eikä suurempi kuin 5 meripeninkulmaa rantaviivasta, jossa haaksirikkoutuneet pääsevät maihin, keskimääräisen vuoroveden korkeuden mukaisesti laskettuna;

d) *D-luokan matkustaja-aluksella* matkustaja-alusta, joka liikennöi kotimaan matkoilla ainoastaan sellaisilla merialueilla, joilla 1,5 metriä ylittävän merkitsevän aallonkorkeuden todennäköisyys on pienempi kuin 10 prosenttia yhden vuoden aikana ympärivuotisessa toiminnassa, tai tietyntä rajoitettuna vuodenaikana yksinomaan kyseisenä vuodenaikana tapahtuvassa liikennöinnissä, ja joilla aluksen etäisyys ei missään vaiheessa ole suurempi kuin 6 meripeninkulmaa suojapaikasta eikä suurempi kuin 3 meripeninkulmaa rantaviivasta, jossa haaksirikkoutuneet pääsevät maihin, keskimääräisen vuoroveden korkeuden mukaisesti laskettuna;

27) *kalastusalusten luokilla* luokkia I, II ja III siten, että luokkaan I kuuluvat alukset, joiden pituus on alle 15 metriä, luokkaan II alukset, joiden pituus on vähintään 15 metriä mutta alle 24 metriä ja luokkaan III alukset, joiden pituus on vähintään 24 metriä;

28) *pyyntialueella I* järviä sekä sisä- ja ulkosaaristoa Suomen sisäisten aluevesien ulkorajaan asti, *pyyntialueella II* avomerialueita Suomenlahdella, Pohjois-Itämerellä ja Poh-

janlahdella leveyspiirin 59 00 P pohjoispuolella sekä *pyyntialueella III* muita merialueita Itämerellä rajanaan Pohjanmereen Tanskan ja Ruotsin välillä Skagenin leveyspiiri 57 44,8 P;

29) *koulutuksella* opetusministeriön päättämään tutkinto- ja koulutusjärjestelmään kuuluvaa sellaista tutkintoa, tutkinnon osaa tai opintokokonaisuutta, jonka opetusministeriö on ammattikorkeakoulun koulutusohjelman vahvistaessaan tai Opetushallitus on tutkinnon perusteissa tai opetussuunnitelman valtakunnallisissa perusteissa vahvistanut tässä laissa mainitun pätevyyskirjan koulutusvaatimukseksi tai Liikenteen turvallisuusviraston erityisestä syystä hyväksymää muuta koulutusta;

30) *meripalvelulla* miehistössä suoritettua palvelua muulla aluksella kuin huviveneellä, huvialuksella tai proomulla; pätevyyskirjan saamiseksi vaadittavaa meripalvelua määriteltäessä lasketaan 30 päivän ajanjakson aluksella vastaavan yhtä kuukautta.

3 §

Viittaukset muuhun lainsäädäntöön

Alusturvallisuuden valvonnasta annetussa laissa (370/1995) säädetään alusturvallisuutta koskevien säännösten ja määräysten noudattamisen valvonnasta.

Lepo- ja työajoista säädetään merityöaikalaisissa (296/1976), työajasta kotimaanliikenteen aluksissa annetussa laissa (248/1982) sekä merimiesten vuosilomalaissa (433/1984).

2 luku

Aluksen miehitys, laivaväen pätevyys ja vahdinpito

4 §

Luvun soveltamisala

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan suomalaisen alukseen ja suomalaisella aluksella työskentelevään laivaväkeen sekä suomalaisen aluksen laivanisäntään.

Tätä lukua sovelletaan suomalaisen kalastusalukseen, jonka pituus on vähintään 10

metriä. Kotimaanliikenteen liikennealueella I tätä lukua sovelletaan kuitenkin vain sellaiseen kalastusalukseen, jonka pituus on vähintään 12 metriä. Lisäksi tätä lukua sovelletaan kalastusalusten luokkaan III kuuluvaan ulkomaiseen kalastusalukseen, jota käytetään Suomen aluevesillä tai joka purkaa saaliinsa Suomen satamassa.

Tätä lukua ei kuitenkaan sovelleta:

1) puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen alukseen, jota ei pääsääntöisesti käytetä yleisessä liikenteessä matkustajien tai lastin kuljettamiseen;

2) huviveneeseen;

3) lossiin;

4) alukseen, jonka pituus on enintään 10 metriä ja jota käytetään teollisuuslaitosten selvästi erotetuilla vesivarastoalueilla;

5) alukseen, jonka pituus on enintään 10 metriä ja jota ei käytetä yleisessä liikenteessä matkustajien kuljettamiseen, säännölliseen lastin kuljettamiseen eikä hinaukseen;

6) alukseen, jota käytetään sellaisessa vapaaehtoisessa meripelastustoiminnassa, joka ei ole kaupallista toimintaa ja jossa on meripelastustoimen etsintä- ja pelastustehtävien hoitamista varten koulutettu miehistö.

5 §

Turvallinen miehitys

Alus on miehitettävä siten, ettei alusta, laivaväkeä, matkustajia, lastia, muuta omaisuutta tai ympäristöä saateta tarpeettomasti vaaralle alttiiksi.

Laivaväen tulee lukumäärältään ja pätevyydeltään olla sellainen, että vahti- ja turvallisuustehtävät aluksella voidaan hoitaa.

Aluksella, jolla laivaväki asuu, tulee lisäksi olla tarpeellinen taloushenkilöstö.

6 §

Miehityksen vahvistaminen ja miehitystodistus

Alukselle on vahvistettava miehitys ennen sen ottamista liikenteeseen suomalaisena aluksena tai käyttöön suomalaisena kalastusaluksena.

Aluksen laivanisännän tulee hakea kirjalli-

sesti miehityksen vahvistamista Liikenteen turvallisuusvirastolta hyvissä ajoin ennen aluksen ottamista liikenteeseen tai käyttöön kalastusaluksena. Hakijan on toimitettava hakemuksensa mukana kaikki miehityksen vahvistamista varten tarpeelliset tiedot ja esitys aluksen miehitykseksi.

Ennen miehityksen vahvistamista Liikenteen turvallisuusviraston on pyydettävä muun kuin kalastusaluksen, huvialuksen ja vuokraveneen osalta miehityksen vahvistamista koskevasta hakemuksesta työsuojeluviranomaisen ja asianomaisten valtakunnallisten merenkulun työmarkkinajärjestöjen lausunto.

Liikenteen turvallisuusvirasto vahvistaa aluksen miehityksen ja antaa miehitystodistuksen, josta ilmenee aluksen vähimmäismiehitys sekä laivaväen kokoonpano ja tehtävien mukaiset pätevyysvaatimukset eri liikennealueilla tai pyyntialueilla. Miehitystodistus on voimassa määrääjän tai toistaiseksi.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä miehityksen vahvistamista koskevassa hakemuksessa esitettävistä seikoista sekä miehitystodistuksen voimassaoloajasta.

7 §

Miehitystodistusta annettaessa huomioon otettavat seikat

Liikenteen turvallisuusviraston on miehitystodistusta antaessaan otettava huomioon turvallinen vahdinpito ja siihen liittyen merityöaikalain ja työajasta kotimaanliikenteen aluksilla annetun lain työ- ja lepoaikoja koskevat säännökset, aluksen koko ja tyyppi, aluksella kuljetettavat lastit, aluksen kone-teho ja koneiston automaatioaste, aluksen yleinen varustelutaso, huolto ja kunnossapito, liikennealue ja pyyntialue, matkustajamäärä, ruokahuolto ja puhtaanapito sekä aluksella annettava koulutus.

Liikenteen turvallisuusviraston on miehitystodistusta antaessaan otettava huomioon I momentissa säädetyn lisäksi merityöyleissopimuksen määräykset.

Aluksella tulee olla riittävä miehitys aluksen pelastusvälineistön, palontorjuntalaitteiston ja muun turvallisuuslaitteiston käyttämiseksi sekä aluksen hälytysluettelossa määrättyjen tehtävien hoitamiseksi.

Aluksella tulee merityöyleissopimuksen mukaisesti olla laillistettu lääkäri, jos alus kuljettaa yli 100 matkustajaa kansainvälisessä liikenteessä ja matkan kesto on yli kolme päivää.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä miehitystodistusta annettaessa huomioon otettavista seikoista.

8 §

Ennakkolausunto miehityksestä

Aluksen laivanisäntä, kalastusaluksen tuleva omistaja tai haltija taikka asianomainen valtakunnallinen merenkulun työmarkkinajärjestö voi hakea kirjallisesti Liikenteen turvallisuusvirastolta ennakkolausunnon aluksen miehityksestä.

Ennakkolausuntoa koskevassa hakemuksessa on esitettävä samat tiedot kuin aluksen miehityksen vahvistamista koskevassa hakemuksessa sekä tehtävä esitys aluksen miehitykseksi. Hakemuksessa on ilmoitettava yksilöity kysymys, johon ennakkolausuntoa haetaan.

Ennen ennakkolausunnon antamista Liikenteen turvallisuusviraston on pyydettävä muun kuin kalastusaluksen, huvialuksen ja vuokraveneen osalta ennakkolausuntoa koskevasta hakemuksesta työsuojeluviranomaisen ja asianomaisten valtakunnallisten merenkulun työmarkkinajärjestöjen lausunto.

Liikenteen turvallisuusviraston on noudatettava ennakkolausuntoa aluksen miehitystä vahvistaessaan, jos hakemuksen perusteena olevat olosuhteet ovat pysyneet muuttumattomina.

9 §

Laivanisännän ja aluksen päällikön velvollisuudet

Laivanisännän on huolehdittava siitä, että aluksella on miehitystodistus ja että alus on miehitetty voimassa olevan miehitystodistuksen mukaisesti.

Aluksen päällikön on huolehdittava siitä, että alus on miehitetty vallitsevat olosuhteet huomioon ottaen turvallisesti. Aluksessa tulee kuitenkin olla vähintään voimassa olevan miehitystodistuksen mukainen miehitys.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä laivanisännän ja aluksen päällikön velvollisuuksista aluksen miehityseen liittyvissä seikoissa.

10 §

Aluksen päällikön ja konepäällikön suoja

Jos aluksen päällikkö ammattipätevyytensä ja kokemuksensa nojalla katsoo, että alus ei täytä aluksen miehitykselle edellä 9 §:n 1 tai 2 momentissa asetettuja vaatimuksia, häntä ei saa estää vaatimasta tarvittavia korjauksia eikä häntä vastaan tästä syystä saa kohdistaa toimenpiteitä. Sama koskee aluksen konepäällikköä koneistoa ja paloturvallisuutta koskevilla asioilla.

11 §

Miehityksen muuttaminen

Jos aluksen rakenteessa, varustelussa, käytössä, liikennealueissa, pyyntialueissa tai laivanisäntää taikka alusta koskevilla tiedoilla tapahtuu muutoksia, laivanisännän tulee viipymättä ilmoittaa siitä kirjallisesti Liikenteen turvallisuusvirastolle.

Liikenteen turvallisuusvirasto vahvistaa alukselle tarvittaessa uuden miehityksen 6 §:n mukaisesti ja antaa uuden miehitystodistuksen.

12 §

Miehitystodistuksesta poikkeaminen

Jos satamassa, jossa alus on, ei ole saatavissa pätevää laivaväkeä ilman kohtuutonta viivytystä tai kustannusta, Liikenteen turvallisuusvirasto voi määrätä ajaksi tai määrätulle matkalle myöntää alukselle oikeuden poiketa vahvistetusta miehityksestä edellyttäen, ettei alusturvallisuutta vaaranneta.

Miehitys on täydennettävä vahvistetun miehityksen mukaiseksi niin pian kuin se on mahdollista.

13 §

Miehitystodistuksessa määrätystä pätevyydestä poikkeaminen

Jos on pakottavia syitä, Liikenteen turval-

lisuusvirasto voi myöntää kansi- tai konepäällikön pätevyyskirjojen osalta laivanisännän kirjallisesta hakemuksesta erivapauden, jonka mukaan aluksella voi olla toimessa henkilö, jolla ei ole toimeen oikeuttavaa pätevyyttä. Edellytyksenä on, että henkilöllä on riittävä pätevyys toimen turvalliseksi hoitamiseksi. Liikenteen turvallisuusvirasto voi myöntää erivapauden, jos menettely ei aiheuta vaaraa ihmishengelle, omaisuudelle eikä ympäristölle. Ennen erivapauden myöntämistä Liikenteen turvallisuusviraston on kuultava asianomaista valtakunnallista merenkulkualan työmarkkinajärjestöä. Erivapaus ei saa olla voimassa yli kuutta kuukautta kerrallaan.

Muualla kuin kotimaanliikenteessä voidaan erivapaus aluksen päällikön ja konepäällikön toimiin myöntää kuitenkin vain erityisen pakottavista syistä ja silloinkin vain niin lyhyeksi aikaa kuin se on välttämätöntä.

Erivapaus voidaan myöntää vain seuraavan ylempään pätevyyskirjan mukaiseen tehtävään. Jos henkilöllä ei ole mitään pätevyyskirjaa, voidaan hänelle myöntää erivapaus alimman pätevyyskirjan mukaiseen tehtävään, jos hän koulutuksensa ja kokemuksensa nojalla selvästi kykenee hoitamaan täytettävän toimen.

14 §

Poikkeukset liikennealueista

Jos muu alus kuin kalastusalus liikennöi rajoitetulla alueella ulkomailla, Liikenteen turvallisuusvirasto voi kirjallisesta hakemuksesta ottaen huomioon liikenteen laadun yksittäistapauksessa päättää, että tällainen liikenne on aluksen miehityksen ja laivaväen pätevyyden puolesta rinnastettava siihen verrattavaan kotimaanliikenteeseen. Poikkeus voidaan myöntää sillä edellytyksellä, ettei turvallisuustaso heikenny.

15 §

Pätevyyskirjat

Aluksella työskentelevällä on oltava tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä

säädetty pätevyys. Osoitetusta pätevyydestä annetaan pätevyyskirja.

Konepäällystään kuuluvalla on oltava moottorialuksella moottorialukseen oikeuttava pätevyyskirja ja höyryaluksessa höyryalukseen oikeuttava pätevyyskirja.

Radioaseman käyttäjällä on oltava radioaajuksista ja telelaitteista annetun lain (1015/2001) nojalla suoritettuna ja voimassa kyseisen radioaseman käyttöön oikeuttava pätevyytustarkinto. Viestintävirasto myöntää radioaseman käyttöön oikeuttavan pätevyyskirjan Kansainvälisen televiestintäliiton (ITU) radio-ohjesäännön mukaisesti.

Liikenteen turvallisuusvirasto määrittää tarkemmin alueet ja olosuhteet, joilla radioaseman käyttöön oikeuttavat pätevyyskirjat ovat vaatimuksena ja hyväksyy aluskohtaiset pätevyysvaatimukset.

Huvialuksen päälliköllä on oltava kansainvälinen huviveneen kuljettajan pätevyyskirja.

Miehitettynä vuokratun vuokraveneen kuljettajalla on oltava vuokraveneen kuljettajan kirja. Jos miehitettynä vuokratun vuokraveneen kuljettaja toimii vuokraveneen kuljettajana kansainvälisessä liikenteessä, hänellä on oltava vuokraveneen kuljettajankirjan lisäksi kansainvälinen huviveneen kuljettajan pätevyyskirja.

Jos suomalainen alus on rahdattu ulkomalaiselle käytettäväksi Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden ja Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden välisessä liikenteessä ehdoin, että ulkomaalainen rahtaaja voi määrätä aluksen käytöstä merenkulkuun, on aluksen päälliköllä oltava tässä laissa säädetty pätevyyskirja tai kelpoisuustodistus ja muulla laivaväellä heidän tehtäviensä edellyttämä pätevyyskirja tai kelpoisuustodistus.

16 §

Pätevyyskirjan hakeminen

Pätevyyskirjaa on haettava kirjallisesti Liikenteen turvallisuusvirastolta. Hakijan on esitettävä hakemuksensa tueksi kaikki pätevyyskirjan antamista varten tarpeelliset tiedot ja selvitykset.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä pätevyyskirjaa koskevassa hakemuksessa esitettävistä seikoista.

17 §

Pätevyyskirjan antaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa pätevyyskirjan. Pätevyyskirjan antamisen edellytyksenä on, että hakija iältään, terveydeltään, tiedoiltaan, taidoiltaan, koulutukseltaan ja kokemukseltaan täyttää pätevyyskirjan saamiseksi vaaditut pätevyysvaatimukset.

Annetusta pätevyyskirjasta ja sen peruuttamisesta tehdään merkintä merimiesluetteloon. Merimiesluettelosta säädetään tarkemmin laivaväen luetteloinnista annetussa laissa (1360/2006).

Valtioneuvoston asetuksella annetaan STCW-yleissopimuksen, vähimmäiskoulutusdirektiivin, kalastusalusdirektiivin ja Kansainvälisen televiestintäliiton (ITU) radio-ohjesäännön täytäntöönpanemiseksi tarkempia säännöksiä pätevyyskirjoista ja pätevyysvaatimuksista.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä tarvittavista kansallisista pätevyyskirjoista ja pätevyysvaatimuksista.

Liikenteen turvallisuusvirasto vahvistaa pätevyyskirjan kaavan.

18 §

Lisäpätevyudet ja hätätilanne- ja terveydenhuoltokoulutus sekä vaihtoehtoiset pätevyyskirjat

Laivaväkeen kuuluvalla voidaan vaatia sen lisäksi, mitä toimeen muuten vaaditaan, aluksen ominaisuuksien mukaisia lisäpätevyyskirjoja.

Laivaväkeen kuuluvalla henkilöllä, jolla on aluksen hälytysluetteloon sisältyviä tehtäviä, on oltava hänelle määrättyjen tehtävien mukainen peruskoulutus hätätilanteiden varalta sekä tehtävien mukainen palokoulutus.

Kalastusaluksella työskentelevällä on oltava turvallisuuskoulutus.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan STCW-yleissopimuksen ja vähimmäiskoulutusdirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarkempia säännöksiä vaihtoehtoisista pätevyyskirjoista, laivaväen lisäpätevyyskirjoista sekä hätätilanne-, palo- ja terveydenhuoltokoulutuksesta.

19 §

Pätevyyskirjojen voimassaolo ja uusiminen

Pätevyyskirjat ovat voimassa määräajan tai toistaiseksi. Valtioneuvoston asetuksella annetaan STCW-yleissopimuksen, vähimmäiskoulutusdirektiivin ja kalastusalsudirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarkempia säännöksiä pätevyyskirjojen voimassaoloajoista. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä kansallisten pätevyyskirjojen voimassaoloajoista.

Pätevyyskirjaa tai lisäpätevyystodistusta uusittaessa pätevyyskirjan tai lisäpätevyystodistuksen haltijan on esitettävä selvitys siitä, että hän on säilyttänyt ammattipätevyytensä. Valtioneuvoston asetuksella annetaan säännöksiä pätevyyskirjan tai lisäpätevyystodistuksen uusimisesta sekä ammattipätevyyden säilymistä koskevasta selvityksestä.

20 §

Pätevyyskirjan tai kelpoisuustodistuksen peruuttaminen

Liikenteen turvallisuusviraston on peruuttava antamansa pätevyyskirja tai myöntämänsä kelpoisuustodistus määräajaksi tai kokonaan henkilöltä, joka:

1) on rikkonut olennaisesti tai toistuvasti merenkulkua koskevia säännöksiä tai määräyksiä;

2) on muulla toiminnallaan osoittanut yleistä piittaamattomuutta säännöksistä tai määräyksistä;

3) on tehtävää hoitaessaan syyllistynyt rikoslain (39/1889) 23 luvun 5 §:ssä tarkoitettuun vesiliikennejuopumukseen;

4) ei enää täytä pätevyyskirjan tai kelpoisuustodistuksen antamisen edellytyksiä.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi peruuttaa antamansa pätevyyskirjan tai myöntämänsä kelpoisuustodistuksen määräajaksi tai kokonaan henkilöltä, joka muulla kuin 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla rikko merenkulkua koskevia säännöksiä tai määräyksiä tai muulla tavalla vaarantaa toiminnallaan alusliikenteen turvallisuutta.

Rajavartiolaitos, poliisi tai tulli voi enintään kuudeksi kuukaudeksi ottaa pois Liiken-

teen turvallisuusviraston antaman pätevyyskirjan tai myöntämän kelpoisuustodistuksen, jos on todennäköisiä syitä epäillä, että henkilö on tehtävää hoitaessaan syyllistynyt rikoslain 23 luvun 5 §:ssä tarkoitettuun vesiliikennejuopumukseen.

Edellä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa ja 2 momentissa tarkoitettu pätevyyskirjan tai kelpoisuustodistuksen peruuttaminen määrätään olemaan voimassa rikkomuksen vakavuuteen suhteutetun määräajan, kuitenkin enintään 12 kuukautta, tai kokonaan. Edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu pätevyyskirjan tai kelpoisuustodistuksen peruuttaminen on voimassa kunnes tuomioistuin on ratkaissut pätevyyskirjan menettämistä koskevan asian merilain (674/1994) 20 luvun 10 §:n nojalla.

Liikenteen turvallisuusviraston päätös pätevyyskirjan tai kelpoisuustodistuksen peruuttamisesta tulee voimaan heti. Pätevyyskirja tai kelpoisuustodistus on tällöin välittömästi luovutettava Liikenteen turvallisuusvirastolle.

Ennen 1 ja 2 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä Liikenteen turvallisuusviraston on annettava henkilölle, jonka pätevyyskirjan tai kelpoisuustodistuksen peruuttamista Liikenteen turvallisuusvirasto harkitsee, tilaisuus tulla kuulluksi, jollei kyseessä ole sellainen kiireellinen tapaus, että kuuleminen olennaisesti vaarantaisi merenkulun turvallisuutta. Jos kyseessä on kiireellinen tapaus, Liikenteen turvallisuusvirasto voi ottaa pätevyyskirjan tai kelpoisuustodistuksen välittömästi haltuunsa.

21 §

Muun valtion toimivaltaisen viranomaisen antaman pätevyyskirjan tunnustaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa kirjallisesta hakemuksesta muun valtion toimivaltaisen viranomaisen antaman pätevyyskirjan tunnustamista osoittavan, 15 §:ssä edellytetyin kelpoisuustodistuksen. Tällä vahvistetaan, että pätevyyskirjan haltija voi toimia pätevyyskirjan mukaisessa toimessa suomalaisella aluksella päällikön, yliperämiehen, vahtiperämiehen, konepäällikön, ensimmäisen konemestarin tai vahtikonemestarin toimessa.

Kelpoisuustodistus voidaan kuitenkin antaa aluksen päällikön, yliperämiehen, konepäällikön ja ensimmäisen konemestarin toimeen ainoastaan sillä edellytyksellä, että henkilö tuntee Suomen merenkulkualan lainsäädännön siltä osin kuin sillä on merkitystä toimen hoitamisen kannalta.

Annetusta kelpoisuustodistuksesta ja sen peruuttamisesta tehdään merkintä merimiesluetteloon. Merimiesluettelosta säädetään tarkemmin laivaväen luetteloinnista annetussa laissa.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivin täytäntöönpanemiseksi muun valtion toimivaltaisen viranomaisen antamien pätevyyskirjojen tunnustamisesta ja tunnustamisen peruuttamisesta.

22 §

Todistusten ja asiakirjojen säilyttäminen ja esittäminen

Miehitystodistuksen on oltava aluksella alkuperäisenä ja laivanisännällä kopiona.

Alkuperäinen pätevyyskirja ja kelpoisuustodistus on säilytettävä siinä aluksessa, jossa mainitun asiakirjan saanut toimii. Pätevyyskirjan ja kelpoisuustodistuksen saaneen on esitettävä se asianomaisen viranomaisen määräyksestä.

23 §

Vahdinpitojärjestelyt ja vahdissa noudatettavat periaatteet

Laivanisännän, aluksen päällikön, konepäällikön ja koko vahtihenkilöstön on varmistettava, että aluksessa pidetään turvallista vahtia sekä vallitseviin olosuhteisiin ja aluksen suunniteltuun reittiin nähden tarpeellisia vahteja.

Aluksen vahtijärjestelyt on järjestettävä siten, ettei väsymys heikennä vahtihenkilöstön suorituskkyä. Laivaväen tehtävät on järjestettävä siten, että matkan aloittava vahti samoin kuin seuraavatkin vahdit ovat vahtiin tullessaan tarpeeksi levänneitä ja muutenkin tehtävänsä edellyttämässä kunnossa.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa STCW-yleissopimuksen täytäntöönpanemiseksi tarkempia määräyksiä vahdinpidosta ja reittisuunnittelusta. Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkempia määräyksiä myös muun kuin STCW-yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvan aluksen vahdinpidosta ja reittisuunnittelusta.

24 §

Aluksen päällikön vähimmäisikä

Kansainvälisen liikenteen matkustaja- tai lastialuksen päällikkönä toimivan on oltava 20 vuotta täyttänyt. Kotimaanliikenteen matkustaja- tai lastialuksessa päällikkönä toimivan on oltava 18 vuotta täyttänyt.

25 §

Aluksen työkieli

Aluksella käytössä olevasta työkielestä on tehtävä merkintä laivapäiväkirjaan. Laivaväen jokaisen jäsenen tulee ymmärtää riittävästi aluksen työkieltä, jolla annetaan turvallisuuteen liittyvät määräykset ja ohjeet. Turvallisuusohjeiden on oltava aluksen työkielillä.

Matkustaja-aluksen, ro-ro-matkustaja-aluksen ja säiliöaluksen miehitystodistukseen on miehitystä vahvistettaessa merkittävä aluksen työkieli.

Aluksen komentosiltatyöskentelyssä on oltava valmius käyttää englannin kieltä siten kuin SOLAS-yleissopimuksen navigoinnin turvallisuutta koskevassa V luvussa määrätään.

Laivanisäntä ja aluksen päällikkö vastaavat aluksen työkieltä koskevien säännösten noudattamisesta.

26 §

Matkustaja-aluksen turvallisuustehtäviä hoitavan laivaväen kommunikointitaidot, asusteet ja hätätilanneohjeiden antaminen

Matkustaja-aluksen laivaväellä, joka on määrätty auttamaan matkustajia hätätilan-

teessa, tulee olla riittävä kielitaito, jotta hätätilanneohjeet voidaan antaa ja matkustajien opastus Suomen ja ulkomaiden välisessä liikenteessä voidaan järjestää suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi sekä mahdollisuuksien mukaan sen maan kielellä, jonne alus liikenei sekä tarvittaessa opastein ja käsimerkein.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivin täytäntöön panemiseksi antaa tarkempia yleisiä tai reittikohtaisia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista hätätilanneohjeista ja kielitaidosta.

Turvallisuustehtävissä matkustaja-aluksilla työskentelevien tulee työssäoloaikana käyttää sellaista asustetta, että matkustajat voivat helposti tunnistaa heidät laivaväkeen kuuluviksi.

Matkustaja-aluksen päällikkö vastaa siitä, että matkustaja-aluksen turvallisuustehtäviä hoitavalla laivaväellä on riittävä kielitaito ja oikeat asusteet.

3 luku

ISM-asetuksen täytäntöönpanoa koskevat säännökset

27 §

Yhtiöiden valvonta

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo ISM-asetuksen mukaisesti, että suomalaiset ISM-asetuksen soveltamisalaan kuuluvia aluksia liikennöivät yhtiöt noudattavat ISM-asetuksen säännöksiä.

28 §

Todistuskirjojen antaminen ja peruuttaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa ISM-asetuksen mukaisesti asetuksen soveltamisalaan kuuluvaa suomalaista alusta liikennöivälle yhtiölle kyseistä alusta koskevan vaatimuksenmukaisuusasiakirjan tai väliaikaisen vaatimuksenmukaisuusasiakirjan sekä ISM-asetuksen soveltamisalaan kuuluvalla suomalaiselle alukselle turvallisuusjohtamistodistuksen tai väliaikaisen turvallisuusjohtamistodistuksen.

Liikenteen turvallisuusvirasto peruuttaa 1 momentissa tarkoitettut asiakirjat ISM-asetuksen mukaisesti.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi pyytää toista ISM-säännösten sopimusvaltion viranomaista antamaan 1 momentissa tarkoitettut asiakirjat ja todistukset. Vastaavasti Liikenteen turvallisuusvirasto voi toisen sopimusvaltion pyynnöstä antaa nämä asiakirjat ja todistukset.

29 §

Todistuskirjojen voimassaolo

Vaatimuksenmukaisuusasiakirja ja turvallisuusjohtamistodistus ovat voimassa enintään viisi vuotta.

Väliaikainen vaatimuksenmukaisuustodistus on voimassa 12 kuukautta ja väliaikainen turvallisuusjohtamistodistus on voimassa enintään kuusi kuukautta.

Edellytyksenä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen asiakirjojen ja todistusten voimassaololle on, että yhtiöitä ja aluksia koskevat tarkastukset suoritetaan ISM-asetuksen mukaisesti.

30 §

Tarkastusten suorittaminen

Liikenteen turvallisuusvirasto tai Liikenteen turvallisuusviraston valtuuttama hyväksytty laitos suorittaa ISM-asetuksessa tarkoitettuja asiakirjoja, todistuksia ja toimintaa koskevat tarkastukset.

31 §

Poikkeukset

Liikenteen turvallisuusvirasto voi myöntää ISM-asetuksen 7 artiklan mukaisen poikkeuksen.

Jos 1 momentissa tarkoitettu poikkeus myönnetään, Liikenteen turvallisuusvirasto antaa määräykset, joilla varmistetaan, että ISM-säännösten tavoitteet toteutuvat siten, että vastaava turvallisuustaso säilytetään.

4 luku

Erinäiset säännökset

32 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo Liikenteen turvallisuusvirasto.

Poliisin, tullilaitoksen, työsuojeluhallinnon ja Liikenneviraston on annettava Liikenteen turvallisuusvirastolle tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi virka-apua. Rajavartiolaitoksen antamasta virka-avusta säädetään rajavartiolaissa (578/2005).

33 §

Määräykset kotimaanliikenteen liikennealueiden rajoista

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset 2 §:n 25 kohdassa määriteltyjen kotimaanliikenteen liikennealueiden rajoista.

34 §

Kustannusten korvaaminen Liikenteen turvallisuusvirastolle

Tämän lain mukaisista Liikenteen turvallisuusviraston suoritteista perittävistä maksuista säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992). Tarkempia säännöksiä maksuista annetaan liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

5 luku

Rangaistukset

35 §

Liikenneturvallisuuden vaarantaminen

Rangaistus liikenneturvallisuuden vaarantamisesta ja törkeästä liikenneturvallisuuden vaarantamisesta säädetään rikoslain 23 luvun 1 ja 2 §:ssä.

36 §

Vesiliikennejuopumus, kulkuneuvon luovuttaminen juopuneelle ja kuljettaminen oikeudetta

Rangaistus vesiliikennejuopuksesta, kulkuneuvon luovuttamisesta juopuneelle ja kuljettamisesta oikeudetta säädetään rikoslain 23 luvun 5, 8 ja 10 §:ssä.

37 §

Merikelpoisuudesta huolehtimisen laiminlyönti

Rangaistus merikelpoisuuden huolehtimisen laiminlyönnistä säädetään merilain 20 luvun 1 §:ssä.

38 §

Aluksen asiakirjoja koskevien velvoitteiden laiminlyönti

Rangaistus aluksen asiakirjoja koskevien velvoitteiden laiminlyönnistä säädetään merilain 20 luvun 3 §:ssä.

39 §

Merenkulkurikkomus

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

1) laiminlyö 6 §:n 2 momentissa säädetyn velvollisuuden hakea alukselle miehityksen vahvistamista,

2) laiminlyö 9 §:n 1 ja 2 momentissa säädetyn velvollisuuden huolehtia siitä, että aluksella on asianmukainen miehitystodistus ja että alus on miehitetty voimassa olevan miehitystodistuksen mukaisesti ja vallitsevat olosuhteet huomioon ottaen turvallisesti,

3) laiminlyö 11 §:n 1 momentissa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden,

4) rikkoo 15 §:ssä säädettyjä pätevyysvaatimuksia koskevia säännöksiä,

5) rikkoo 22 §:ssä säädetyn miehitystodistuksen tai pätevyyskirjan tai kelpoisuustodistuksen säilyttämis- ja esittämisvelvollisuuden,

6) rikkoo 23 §:ssä säädetyn velvollisuuden huolehtia siitä, että aluksessa pidetään turvalista vahtia,

7) rikkoo 24 §:ssä säädettyjä aluksen päällikön vähimmäisikärajaa koskevia säännöksiä;

8) rikkoo 25 §:ssä säädettyjä aluksen työkieltä koskevia säännöksiä,

9) rikkoo 26 §:n 1 momentissa säädettyä kielitaitoa koskevaa säännöstä tai laiminlyö 3 momentissa säädetyn asusteen käyttövelvollisuuden tai

10) rikkoo ISM-asetuksen 5 artiklassa säädettyä velvollisuutta noudattaa ISM-säännösten osan A säännöksiä, jotka koskevat aluksen turvallisuusjohtamisjärjestelmää, turvallisuus- ja ympäristönsuojeluohjelmaa, yhtiön vastuuta, nimetyt henkilön vastuuta, aluksen päällikön vastuuta, hätävalmiutta, ilmoittamisvelvollisuutta, kunnossapitoa, asiakirjoja, tarkastuksia tai todistuskirjoja,

on tuomittava, jollei teosta ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *merenkulkurikkomuksesta* sakkoon.

40 §

Toimenpiteistä luopuminen

Jos merenkulkurikkomus on vähäinen tai teosta tekijälle aiheutuvia hallinnollisia seuraamuksia voidaan teon vakavuuteen nähden pitää riittävinä, voidaan syyte jättää ajamatta tai rangaistus tuomitsematta.

Jos rikkomus ilmeisesti on sellainen kuin 1 momentissa säädetään, Liikenteen turvallisuusvirasto voi muihin toimenpiteisiin ryhtymättä antaa rikkomukseen syyllistyneelle huomautuksen.

6 luku

Muutoksenhaku ja täytäntöönpano

41 §

Oikaisuvaatimus ja muutoksenhaku

Liikenteen turvallisuusviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea kirjallisesti oikaisua 30 päivän kuluessa päätöksen

tiedoksisaannista. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Oikaisuvaatimus tehdään Liikenteen turvallisuusvirastolle, jonka on käsiteltävä oikaisuvaatimus kiireellisenä.

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Liikenteen turvallisuusviraston tämän lain mukaisesti määräämään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperustelain 11 b §:ssä säädetään.

42 §

Täytäntöönpano

Oikaisuvaatimuksen tekeminen tai valitus ei estä tämän lain nojalla annetun päätöksen täytäntöönpanoa, ellei oikaisuvaatimuksen käsittelevä viranomainen tai valitusviranomainen toisin määrää.

43 §

Toimivaltainen tuomioistuin

Muissa kuin 41 §:ssä tarkoitetuissa tämän lain mukaan käsiteltävissä asioissa tämän lain mukaan toimivaltainen tuomioistuin määräytyy merilain 21 luvun säännösten mukaan.

7 luku

Voimaantulo

44 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010. Lain 7 §:n 2 ja 4 momentti tulevat voimaan valtioneuvoston asetuksella erikseen säädettävänä ajankohtana.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

45 §

Siirtymäsäännös

Ennen 1 päivää tammikuuta 2006 perus-
Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

katsastetut vuokraveneet voivat toimia tämän lain mukaisin edellytyksin vuokraveneinä, vaikka ne eivät täytä eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetussa laissa asetettuja vaatimuksia.

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

N:o 1688

Laki**merilain muuttamisesta**

Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 15 päivänä heinäkuuta 1994 annetun merilain (674/1994) 1 luvun 8 ja 8 a—8 c §, 6 luvun 1 §:n 2 momentti sekä 20 luvun 9 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 8 § laeissa 369/1995 ja 924/1998, 1 luvun 8 a ja 8 b § mainitussa laissa 369/1995, 1 luvun 8 c § laissa 1359/2002 sekä 20 luvun 9 § mainitussa laissa 369/1995 ja laissa 462/1996, sekä *muutetaan* 6 luvun 1 §:n otsikko, 10 a luvun 8 ja 10 § sekä 18 luvun 6—8, 11, 12 ja 14 §, sellaisina kuin niistä ovat 10 a luvun 8 ja 10 § laissa 686/2008, seuraavasti:

6 luku

Aluksen päällikkö

1 §

Päällikön kansalaisuus

10 a luku

Vastuu aluksen polttoaineen aiheuttamasta pilaantumisvahingosta

8 §

Vakuutusta tai vakuutta koskeva todistus

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa hakemuksesta Suomen alusrekisteriin merkityn aluksen rekisteröidylle omistajalle todistuksen 6 §:ssä tarkoitetun vakuutuksen tai vakuuden voimassaolosta. Liikenteen turvallisuusvirasto voi myös antaa todistuksen vakuutusvelvollisuuden täyttämistä 7 §:n 1 momentissa tarkoitetussa tapauksessa, jos alusta ei ole rekisteröity missään sopimusvaltiossa.

Hakemukseen on liitettävä selvitys, josta ilmenee:

1) että vakuutus tai vakuus kattaa tässä luvussa tarkoitetun vastuun; ja

2) että vakuutus tai vakuus voi todistuksen voimassaoloaikana lakata olemasta voimassa aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona kirjallinen ilmoitus voimassaolon lakkaamisesta on tullut Liikenteen turvallisuusvirastolle, paitsi jos todistus on toimitettu Liikenteen turvallisuusvirastolle tai alukselle on annettu uusi todistus.

Liikenteen turvallisuusviraston tulee peruuttaa todistus, kun sen myöntämisen edellytykset eivät enää täyty.

Todistus on pidettävä mukana aluksella ja jäljennös todistuksesta on talletettava Liikenteen turvallisuusviraston haltuun. Alusta ei saa käyttää merenkulkuun ilman todistusta.

Tässä pykälässä tarkoitettujen todistusten antamisesta peritään maksu siten kuin valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädetään.

Tarkemmat säännökset tässä pykälässä tarkoitetuista todistuksista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

10 §

Vakuuttamisvelvollisuuden valvonta

Liikenteen turvallisuusvirasto valvoo 6 ja 7 §:n noudattamista.

Liikenteen turvallisuusvirastolla on oikeus kieltää aluksen lähtö ja keskeyttää sen matka, jollei aluksessa ole mukana todistusta 6 tai

7 §:n mukaan vaadittavasta vakuutuksesta tai vakuudesta.

18 luku

Päiväkirjat, meriselitys ja katsastus

6 §

Velvollisuus antaa meriselitys

Suomalaisen aluksen päällikön on annettava meriselitys:

1) kun aluksen ollessa kulussa joku sen käytön yhteydessä on kuollut tai saanut vaikean ruumiinvamman tai niin voidaan olettaa tapahtuneen;

2) kun muutoin aluksen käytön yhteydessä joku aluksessa toimessa oleva tai muu alusta seuraava henkilö on kuollut tai saanut vaikean ruumiinvamman tai niin voidaan olettaa tapahtuneen;

3) kun joku on kuollut aluksessa;

4) kun aluksessa on sattunut tai voidaan olettaa sattuneen vakava myrkytys;

5) kun alus on törmännyt toiseen alukseen tai ajanut karille;

6) kun alus on hylätty merellä;

7) kun aluksen käytön yhteydessä on aiheutunut tai voidaan olettaa aiheutuneen alukselle tai, aluksen ollessa kulussa, sen ulkopuolella olevalle omaisuudelle huomattavaa vahinkoa; tai

8) kun lastissa on sattunut huomattava tulipalo, räjähdys tai siirtyminen.

Meriselitys on suomalaisen aluksen osalta myös annettava, kun jonkin tapahtuman johdosta, joka on sattunut tai jonka voidaan olettaa sattuneen aluksen käytön yhteydessä, Liikenteen turvallisuusvirasto niin määrää taikka päällikkö tai laivanisäntä sitä vaatii tai, kun kysymyksessä on tavaralle aiheutunut huomattava vahinko ja lastinomistaja tai lastin vakuutusenantaja sitä pyytää.

Jos Liikenteen turvallisuusvirasto määrää meriselityksen annettavaksi tai lastinomistaja tai lastin vakuutusenantaja sitä pyytää, on siitä ilmoitettava päällikölle tai laivanisännälle, jonka tulee tehdä 7 §:n 2 momentin mukainen ilmoitus.

Poikkeuksista velvollisuuteen antaa meriselitys eräissä tapauksissa säädetään 11 §:n

2 momentissa, 14 §:n 2 momentissa ja 15 §:ssä.

7 §

Meriselityksen antaminen ja lykkäminen sekä päällikön ilmoittautumisvelvollisuus

Meriselitys annetaan 21 luvun 1 §:n mukaan sen paikkakunnan merioikeudelle, jossa tapahtuma on sattunut tai johon alus tai sen päällikkö ensin saapuu. Meriselityksen antaminen voidaan lykätä, kunnes alus saapuu toiseen satamaan, jos sillä meriselityksen tarkoitusta syrjäyttämättä voidaan saavuttaa huomattavaa kustannusten säästöä alukselle tai muita olennaisia etuja. Sellaisesta lykkäyksestä ja sen syystä on päällikön tai laivanisännän viipymättä kirjallisesti ilmoitettava Liikenteen turvallisuusvirastolle.

Meriselityksen antamista varten on päällikön itse tai asiamiestä käyttäen niin pian kuin mahdollista ilmoitauduttava 1 momentin mukaan toimivaltaiselle merioikeudelle tai sen puheenjohtajalle. Ilmoittautumisen tulee tapahtua kirjallisesti ja ilmoittautumiskirjaan on liitettävä jäljennös 8 §:ssä mainitusta ilmoituksesta ja tiedot koko laivaväestä ja niistä henkilöistä, joiden oletetaan voivan antaa selvitystä asiassa, sekä mikäli mahdollista kaikista niistä, joita asia voi koskea, tai heidän asiamiehistään.

Norjassa, Ruotsissa ja Tanskassa annetaan meriselitys suomalaisen aluksen osalta sille oikeudelle, joka maan lain mukaan on siihen toimivaltainen. Muutoin annetaan meriselitys ulkomailla Suomen edustustolle, jonka ulkoasiainministeriö on valtuuttanut meriselityksen vastaanottamiseen. Milloin niin voi sopivasti tapahtua, tulee meriselityksen vastaanottamisessa avustaa kaksi edustuston kutsunmaa meriasioita tuntevaa henkilöä, mieluiten Suomen, Norjan, Ruotsin tai Tanskan kansalaista, jotka eivät ole esteellisiä toimimaan tuomareina. Sellaisella paikkakunnalla, jossa tähän tehtävään oikeutettua Suomen edustustoa ei ole, voidaan meriselitys antaa sille Norjan, Ruotsin tai Tanskan ulkomaan edustustolle, jolla kotimaansa lain mukaan on oikeus vastaanottaa meriselitys.

Jos meriselitys on annettu ulkomailla tai jos ulkomaan viranomainen on toimittanut

tutkinnan onnettomuuden syistä, päällikön on huolehdittava siitä, että asianomaisen viranomaisen oikeaksi todistama jäljennös toimituksesta laaditusta pöytäkirjasta lähetetään Liikenteen turvallisuusvirastolle ja Onnettomuustutkintakeskukselle.

Milloin alus on kadonnut tai tuhoutunut eikä kukaan ole pelastunut, on tutkinta tapahtuman johdosta toimitettava aluksen kotipaikkakunnalla, jollei Liikenteen turvallisuusvirasto määrää sitä toimitettavaksi muualla.

Tarkemmat määräykset meriselitystä koskevien säännösten soveltamisesta annetaan asetuksella.

8 §

Kirjallinen ilmoitus

Milloin meriselitys 6 §:n mukaan on annettava, päällikön on viivytyksettä toimitettava kirjallinen ilmoitus tapahtumasta Liikenteen turvallisuusvirastolle tai, jos alus on ulkomailla, lähimmälle 7 §:n 3 momentissa tarkoitettulle Suomen ulkomaan edustustolle.

Päällikön on myös annettava ilmoitus:

1) kun 6 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tapahtuma on sattunut satamassa tai redillä;

2) kun joku on pudonnut aluksesta ja hukunut tai niin voidaan otaksua tapahtuneen;

3) kun Liikenteen turvallisuusvirasto sitä vaatii jonkin tapahtuman johdosta, joka on sattunut tai jonka voidaan olettaa sattuneen aluksen käytön yhteydessä;

4) kun meriselitystä on 6 §:n 2 momentin nojalla pyydetty; sekä

5) kun aluksen käytön yhteydessä alukselle, lastille tai aluksen ulkopuolella olevalle omaisuudelle on aiheutunut tai voidaan olettaa aiheutuneen huomattavaa vahinkoa.

Ilmoituksen, joka on laadittava täyttämällä liikenne- ja viestintäministeriön vahvistaman kaavan mukainen lomake, tulee sisältää seikkaperäinen selostus tapahtumasta ja siitä, mikä voi olla apuna arvosteltaessa sen syitä, sekä täydellinen jäljennös tapahtumasta laivapäiväkirjaan ja konepäiväkirjaan tehdyistä merkinnöistä.

Ilmoitusta, joka koskee aluksen törmäämistä toiseen alukseen, ei saa antaa vastapuolelle tiedoksi, ennen kuin tapahtuman joh-

dosta annettava meriselitys on otettu oikeuden tai muun asianomaisen viranomaisen käsiteltäväksi.

Suomen ulkomaan edustuston, joka on vastaanottanut tässä pykälässä tarkoitetun ilmoituksen, tulee, kun ilmoitusta ei enää tarvita, lähettää se viipymättä Liikenteen turvallisuusvirastolle.

11 §

Meriselityksen antaminen alusten yhteentörmäyksen johdosta

Jos meriselitys koskee aluksen törmäämistä toiseen alukseen, merioikeus voi sallia, että meriselityksen antaminen lykätään, mikäli meriselitys siten voidaan antaa samanlaisesti toisen aluksen osalta annettavan meriselityksen tai vastaavan selvityksen kanssa. Sellaista lykkäystä ei saa myöntää pitemmäksi ajaksi kuin mikä on ehdottoman välttämätöntä. Jollei lykkäyksen tarkoitus ole saavutettavissa, tulee oikeuden, milloin sen aluksen päällikkö tai laivanisäntä, jonka osalta meriselitys ensin annetaan, sitä pyytää eikä erityisiä syitä ole esteenä, määrätä, että meriselitys osaksi tai kokonaan annetaan suljettujen ovien takana ja ettei tilaisuudessa saa olla läsnä muita kuin laivanisäntä ja virallinen syyttäjä sekä asianomainen Liikenteen turvallisuusviraston edustaja ja tulliviranomainen sekä Onnettomuustutkintakeskuksen edustaja.

Milloin törmääminen on tapahtunut ulkomaiseen alukseen, jonka osalta ei toimiteta meriselitystä vastaavaa selvitystä, ei meriselitys ole tarpeen, ellei Liikenteen turvallisuusvirasto toisin määrää.

12 §

Meriselityksen vastaanottaminen eräissä tapauksissa

Sellaisen aluksen osalta, jolla on kotipaikka Norjassa, Ruotsissa tai Tanskassa, on toimivaltaisen suomalaisen tuomioistuimen otettava vastaan meriselitys, milloin päällikkö tai laivanisäntä taikka aluksen kotimaan asianomainen viranomainen pitää sitä tarpeellisenä. Muun ulkomaisen aluksen osalta

otetaan meriselitys sellaisessa tapauksessa vastaan, jos syytä siihen on.

Jos Liikenteen turvallisuusvirasto katsoo ulkomaisen aluksen käytön yhteydessä sattuneen tapahtuman vaativan selvitystä meriturvallisuuden kannalta ja alus on Suomen sata-massa, voi Liikenteen turvallisuusvirasto määrätä meriselityksen annettavaksi.

Jos 1 momentissa mainittu viranomainen pitää meriselitystä tarpeellisena tai jos Liikenteen turvallisuusvirasto määrää sen annettavaksi, on siitä ilmoitettava päällikölle tai laivanisännälle. Meriselitys annetaan jomankumman heistä 7 §:n 2 momentin mukaisesti tekemästä ilmoituksesta.

14 §

Meriselityksen täydentäminen ja sen antamatta jättäminen

Jos meriselitys havaitaan joltakin osin epätäydelliseksi, voi Liikenteen turvallisuusvirasto määrätä sitä täydennettäväksi. Sellaisessa tapauksessa sovelletaan vastaavasti, mitä 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä säädetään.

Jos 6 §:ssä tarkoitetusta tapahtumasta on tai voidaan odottaa olevan saatavissa tyydyttävä selvitys muulla tavalla, voi Liikenteen turvallisuusvirasto sallia, että meriselitys jätetään antamatta tai että sen antaminen lykätään sellaista selvitystä odottaessa.

Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten nojalla annetut asetukset, lukuun ottamatta vuokraveneiden turvallisuudesta annettua asetusta (438/1983), laivanisännän turvallisuusjohtamisjärjestelmästä ja aluksen turvalliseen käyttöön liittyvistä johtamisjärjestelyistä annettua asetusta (66/1996) ja aluksen miehityksestä, laivaväen pätevyydestä ja vahdinpidosta annettua asetusta (1256/1997) niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen, ja Merenkulkulaitoksen määräykset jäävät edelleen voimaan siltä osin kuin ne eivät ole ristiriidassa aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain (1686/2009) tai laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain (1687/2009) kanssa. Asetukset ja määräykset on kuitenkin uusittava kahden vuoden kuluessa näiden lakien voimaantulosta.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten ja määräysten nojalla annetut lastiviivakirjat, katsastusasiakirjat, todistus- ja turvallisuuskirjat, mittakirjat, luvat, vapautukset, erivapaudet, poikkeukset ja muut päätökset ovat voimassa niissä määrätyn ajan. Toistaiseksi voimassa olevat asiakirjat ovat kuitenkin voimassa enintään vuoden 2012 loppuun.

Vuokraveneiden turvallisuudesta annetun asetuksen nojalla annetut luvat ja muut päätökset ovat voimassa vuoden 2015 loppuun saakka.

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

N:o 1689

Laki

laivaväen luetteloinnista annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään laivaväen luetteloinnista 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun lain (1360/2006)
6 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

6 §

Merimiesluetteloon tallennettavat tiedot

Liikenteen turvallisuusvirasto merkitsee
merimiesluetteloon annetut pätevyyskirjat ja
kelpoisuustodistukset.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan
ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin
toimiin.

Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

N:o 1690

Laki

ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteen muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain 2 §:n kumoamisesta

Annettu Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteen muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun lain (1358/2002) 2 §.

Ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteen muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain kumottavan 2 §:n nojalla annetut tämän lain voimaan tullessa voimassa olevat määräykset jäävät edelleen voimaan, kunnes toisin määrätään.

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

N:o 1691

L a k i

aluksen lastiviivojen määräämisestä ja merkitsemisestä suoritettavasta maksusta annetun lain kumoamisesta

Annettu Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan aluksen lastiviivojen määräämisestä ja merkitsemisestä suoritettavasta maksusta 20 päivänä toukokuuta 1932 annettu laki (168/1932).

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

N:o 1692

Laki

kansainväliseen merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevaan vuoden 1978 yleissopimukseen tehtyjen muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja niiden soveltamisesta annetun lain 2 §:n kumoamisesta

Annettu Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan kansainväliseen merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevaan vuoden 1978 yleissopimukseen tehtyjen muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaatta-

misesta ja niiden soveltamisesta 12 päivänä kesäkuuta 2009 annetun lain (413/2009) 2 §.

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010.

Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

N:o 1693

Valtioneuvoston asetus
rahapeliluvan maksullisuudesta ja maksujen suuruudesta

Annettu Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty sisäasiainministeriön esittelystä, säädetään 21 päivänä helmikuuta 1992 annetun valtion maksuperustelain (150/1992) 8 §:n nojalla, sellaisena kuin se on laissa 348/1994:

1 §

Valtion maksuperustelain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuja maksullisia julkisoikeudellisia suoritteita, joista valtioneuvosto päättää yleisistunnossaan ja joista peritään kiinteä, omakustannusarvon mukainen maksu, ovat arpajaislain (1047/2001) 11 §:n mukainen rahapelilupa ja rahapeliluvan muutos.

Rahapeliluvasta perittävän maksun suuruus on 2 000 euroa ja rahapeliluvan muutoksesta perittävän maksun suuruus 1 500 euroa.

2 §

Maksu peritään myös silloin, kun 1 §:ssä tarkoitettuun hakemukseen annetaan kielteinen päätös.

3 §

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2011.

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2009

Ministeri *Jyri Häkämies*

Tuottavuusvirkamies Pekka Taipale

SDK/SÄHKÖINEN PAINOS

JULKAISIJÄ: OIKEUSMINISTERIÖ

N:o 1686—1693, 6 arkkia

EDITA PRIMA OY, HELSINKI 2009

EDITA PUBLISHING OY, PÄÄTOIMITTAJA JARI LINHALA

ISSN 1455-8904